2-басылым

ҚАЗАҚ ТІЛІН

меңгерудің тақырыптық лексикалық минимумы

тақырыптық, мағыналық топтастыруға негізделген қазақша – орысша – ағылшынша лексикалық минимум

Тематический лексический минимум владения казахским языком

Lexico thematic minimum of the kazakh language knowledge

B1

Орта деңгей. Жалпы меңгеру
Средний уровень. Общее владение
Intermediate level. The general level

Астана, 2018

ӘОЖ
КБЖ
Қ

Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Тіл саясаты комитетінің тапсырысы бойынша Қазақстан Республикасының тілдерді дамыту мен қолданудың 2011-2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы аясында шығарылды.

Үздіксіз білім беру моделі арқылы «Қазақ тілін шетел тілі немесе екінші тіл ретінде оқыту» әдістемесі негізінде қазақ тілін оқытуға арналған типтік оқу-әдістемелік кешені жобасы аясында әзірленген қазақ тілін орта деңгейде (B1) меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумы

З.С. Күзекова, Ұ.О. Асанова, Т.Т. Аяпова, Ф.Ш. Оразбаева, М.Қ. Мамаева
Қазақ тілін орта деңгейде меңгерудің деңгейлік тақырыптық лексикалық минимумы / Екінші басылым. – Астана: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2018. – 100 бет.

Пікір жазғандар:
А.Ә. Жаңабекова – А.Байтұрсынұлы атындағы Тіл білімі институтының бас ғылыми қызметкері, филология ғылымдарының докторы;
Е.Қ. Абдрасилов – филология ғылымдарының докторы;
Н.Х. Шадиева – Еуразия гуманитарлық институтының оқытушысы, педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент.

ISBN

Қ Лексикалық минимумда қазақ тілін орта деңгейде меңгеруге арналған тілдік бірліктердің тізбесі беріледі. Басылым қазақ тілін шетел тілі немесе екінші тіл ретінде оқытуға арналған типтік оқу-әдістемелік кешенінің құрамдас бөлігі болып табылады. Лексикалық минимум қазақ тілі оқулығының қосымша құралы ретінде қолданылады: «Қазақ тілі. Оқулық. Орта деңгей» /Г.К. Досмамбетова, А.К. Балабеков, А.Т. Бозбаева-Хунг, Ә.Ж. Хазимова, Б.О. Салыхова. Екінші басылым. Астана: «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2017, - 340 бет.

Лексикалық минимум қазақ тілін шетел тілі немесе екінші тіл ретінде үйренушілерге, оқытушылар мен әдіскерлерге және кең көлемді қолданушыларға арналған.

В лексическом минимуме представлен перечень языковых единиц, необходимых для владения казахским языком на среднем уровне. Издание является составляющим элементом типового учебно-методического комплекса для обучения казахскому языку как иностранному или как второму языку. Лексический минимум применяется как вспомогательное пособие к учебнику казахского языка «Қазақ тілі. Оқулық. Орта деңгей» /Г.К. Досмамбетова, А.К. Балабеков, А.Т. Бозбаева-Хунг, А.Ж. Хазимова, Б.О. Салыхова. Второе издание. Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2017, - 340 стр.

Минимум предназначен для лиц, изучающих казахский язык как иностранный или как второй язык, преподавателей и методистов, а также для широкого круга читателей.

ӘОЖ

КБЖ

© Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігі Тіл саясаты комитеті, 2018

© Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі «Ұлттық тестілеу орталығы» РМҚК, 2018

© «Шайсұлтан Шаяхметов атындағы «Тіл-Қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығы» коммерциялық емес акционерлік қоғамы, 2018

МАЗМҰНЫ

АЛҒЫСӨЗ 4

БІРІНШІ БӨЛІМ. ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС 10

ЕКІНШІ БӨЛІМ. БАСПАСӨЗ-МЕДИА 23

ҮШІНШІ БӨЛІМ. ӨМІР СҮРУ САЛТЫ 27

ТӨРТІНШІ БӨЛІМ. САЯХАТ 31

БЕСІНШІ БӨЛІМ. ТҰЛҒАЛАР 44

АЛТЫНШЫ БӨЛІМ. МАМАНДЫҚТЫҢ БӘРІ ЖАҚСЫ 51

ЖЕТІНШІ БӨЛІМ. ОТАНДЫҚ ТАУАР 60

СЕГІЗІНШІ БӨЛІМ. ӘЛЕМДЕ ТАЛАЙ ҚЫЗЫҚ БАР 66

ТОҒЫЗЫНШЫ БӨЛІМ. СӘН ӘЛЕМІ 72

ОНЫНШЫ БӨЛІМ. ТАҒАМ 79

ОН БІРІНШІ БӨЛІМ. БІЛІМ 85

ОН ЕКІНШІ БӨЛІМ. РЕСМИ ІС-ҚАҒАЗДАР 90

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР 98

АЛҒЫСӨЗ

Тілдің лексикасы – тілді оқыту құралдарының жүйелерінде тілді оқыту мазмұнының маңызды компоненті. Бұл сөйлеу әрекеттері: тыңдалым мен оқылым, жазылым мен сөйлесімнің бастапқы және қажетті құраушы материалы болады. Тіл үйренуде табысты нәтижелерге қол жеткізу үшін тілді оқытумен қатар тілді меңгеру деңгейлерін бағалауды жүзеге асырып отыру қажет. Қазақстан Республикасындағы мемлекеттік тілді меңгеру деңгейлерін бағалаудың мұндай механизмі – ҚАЗТЕСТ жүйесі.

Халықаралық тәжірибелерге ұқсас тіл білімін бағалаудың отандық жүйесі ҚАЗТЕСТ тестіленушінің коммуникативтік қабілеттіліктерін бағалауға бағытталған. Бұл – Қазақстан Республикасы азаматтарының және Қазақстан Республикасының аумағында түрлі әрекеттерін жүзеге асырушы шетел азаматтарының қазақ тілін меңгеру деңгейлерін анықтайтын жүйе. Отандық жүйенің әдістемелік қоры қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік құзыреттіліктерін анықтайтын Қазақстан Республикасының ұлттық стандарттарына негізделген*.

Оқытудың бастапқы кезеңдері үшін лексикалық минимумды дұрыс таңдау – нәтижеге әкеледі. Минимумды сәтті таңдау – топтастыруға негізделеді. Кез келген ғылым топтастырудан басталатыны белгілі. Қазақ тілін оқытып-үйретудің қарапайым, базалық, орта, ортадан жоғары, жоғары деңгейлері үшін қазақ сөздерінің бес сатылы топтастырылуы ұсынылады. Бұл ұстаным – әлем тілдерінде бар ұстаным. Минимумда шет тілдерінің белгілі мамандары В.В. Морковкин, В. Мэкки, Н.П. Андрюшина еңбектерінде берілген сөзді жүйелі меңгерудің теориялық, әдістемелік негіздері бағытқа алынды.

Минимум шет тілін үйренудің әлемдік және еуропалық стандарттарының ұстанымдарына, сонымен қатар Қазақстан Республикасының қоғамдық-әлеуметтік ерекшеліктеріне сәйкес құрастырылған. Сөздердің мағыналық макроқұрылымын пайдалана отырып, екі таңдау ғана жасаймыз: топ атауы және блок атауы. Сөздер ортақ ұғымды білдіруіне қарай блоктарға біріктіріліп берілген. Сөздік бірліктерді тақырыптық жағынан топтастырғанда ішкі тілдік байланыстармен қатар, тілдің коммуникативті, функционалды жағы, тақырып аясы, сөйлесім ортасы тәрізді тілден тыс факторлар да ескерілді. Сөздікті құрастыруда сөздердің тақырыптық, лексика-семантикалық байланыстарының маңызы зор. Тілді үйрету барысында мағынадан тұлғаға қарай функционалды-семантикалық бағытта жүзеге асырылатын тілдік бірліктердің семантикалық жүйелілігі ұстанымы және сөзтізбені құрайтын атау сөздерді іріктеу барысында лингвистикалық, лингводидактикалық ұстанымдар да ескерілді. Лексикалық минимумды қалыптастырудың градуалдық жүйесі негізге алынды.

Атап айтқанда, лексикалық бірліктерді таңдау келесі өлшемдермен жүйеленді:

1) сөздің стилистикалық сипаты;
2) сөздің тіркесімділігі;
3) семантикалық құндылығы;
4) сөздің сөзжасамдық құндылығы;
5) жиілік («тақырыптық» жиілігі);
6) тақырыптық ұстаным / жағдаяттық тақырыптық ұстаным;
7) сөздің басқа сөздермен семантикалық байланысқа түсу қабілеті;
8) көпмағыналық;
9) сөздердің құрылымдық қабілеті;
10) практикалық қажеттілігі.

---

* 1. ҚР СТ 1926-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру».
2. ҚР СТ 1928-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру».
3. ҚР СТ 1929-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру».
4. ҚР СТ 1925-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».
5. ҚР СТ 1927-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру».

Тақырыптық топтастыру идеографикалық лексиканы сипаттаудың жалпы қабылданған дәстүрлеріне сәйкес жасалған. Тақырып атауларының жан-жақтылық сипаты бар, сондықтан қазақ тілін меңгерудің барлық деңгейлерінде тақырып жалғастығы сақталған. Яғни деңгей жоғарылаған сайын алдыңғы деңгейлер градуалдық жүйемен күрделеніп отырады, бұл – тілді оқытып, үйрету теориясындағы лексика, грамматиканы ұсынудың концентрлік бағыты да минимумда ескерілгенін көрсетеді. Минимумда ҚАЗТЕСТ тарапынан дайындалған оқу құралдарындағы тақырыптарға қатысты сөздер де қамтылды.

Лексикалық минимум екі жүйенің – тестілеу жүйесі мен қазақ тілін екінші тіл немесе шет тілі ретінде оқыту жүйесінің өзара интегративтік әрекетінің контексінде қаралды. Қазақ тілін екінші тіл немесе шет тілі ретінде меңгерудің орта деңгейіне арналған лексикалық минимумы лексикалық минимумның градуалды серияларының бір бөлігі болып табылады, сондай-ақ ҚАЗТЕСТ жүйесінің маңызды компоненттерінің бірі болып саналады. Лексикалық минимумның кешенділігі оның тақырыптық, фразеологиялық, орфографиялық, грамматикалық, акцентологиялық, аударма, терминологиялық сөздіктердің сипаттарын қамтығандығында. Лексикалық минимум функциясының құрамына ақпараттық, анықтамалық, бағыттаушылық, оқыту функциясы да кіреді.

Лексикалық минимум қазақ тілін екінші тіл ретінде, қазақ тілін шет тілі ретінде үйренушілерге, ҚАЗТЕСТ жүйесі бойынша емтиханға дайындалушыларға, оқытушыларға, оқу құралдарын әзірлеуші авторларға, зерттеушілер мен ғалымдарға, ізденушілер мен жоғары оқу орнының студенттеріне, сонымен қатар көпшілік оқырман қауымға арналған.

Авторлардан

ПРЕДИСЛОВИЕ

В системе языковых средств лексика является важнейшим компонентом содержания обучения, исходным и необходимым строительным материалом речевой деятельности: аудирования и говорения, чтения и письма. Наряду с обучением, для достижения положительных результатов, необходимо осуществлять оценку уровня владения языком. Механизмом оценки уровня владения государственным языком в Республике Казахстан является система КАЗТЕСТ.

Отечественная система КАЗТЕСТ предполагает оценку коммуникативных компетенций тестируемого, основанную на опыте широко известных и апробированных в мировой практике тестовых систем. КАЗТЕСТ представляет собой достаточно объемную и многогранную систему оценки уровня владения казахским языком граждан Республики Казахстан, а также иностранных граждан, осуществляющих различные виды деятельности на данной территории. Методическая база отечественой системы основана на Национальных стандартах, определяющих требования к коммуникативным компетенциям по владению казахским языком*.

Правильный отбор лексического минимума для первоначальных этапов обучения способствует достижению намеченного результата. Успешный отбор минимума основывается на группировке включаемых в него единиц. Известно, что любая наука начинается с классификации. Представлена пятиступенчатая классификация казахских слов для следующих уровней обучения казахскому языку: элементарного, базового, среднего, выше среднего, высокого. Подобный принцип используется и в других языках мира. Составители минимума руководствовались теоретическими, методическими основами системного освоения слов, изложенными в работах известных зарубежных учёных В.В. Морковкина, В. Мэкки, Н.П. Андрюшиной.

Минимум составлен в соответствии с принципами мировых и европейских стандартов в обучении иностранному языку, а также общественно-социальными особенностями Республики Казахстан. Используя содержательную макроструктуру слов, мы осуществляем лишь два выбора: наименование группы и наименование блока. Слова, обозначающие общее понятие, объединяются в блоки. При тематической группировке словарных единиц учитывались как внутриязыковые связи, так и внеязыковые факторы, такие как коммуникативная, функциональная.

В ходе обучения языку учитывается принцип семантической системности языковых единиц, реализуемый в функционально-семантическом направлении от значения к форме, в процессе отбора слов-наименований, составляющий словник, были также учтены лингвистические, лингводидактические принципы.

За основу была принята градуальная система формирования лексического минимума.

В частности, выбор лексических единиц систематизировался по следующим критериям:

1) стилистическая характеристика слова;
2) сочетаемость слова;
3) семантическая ценность;
4) словообразовательная ценность слова;
5) частотность («тематическая» частотность);
6) тематический принцип / ситуативно-тематический принцип;

---

* 1. СТ РК 1926-2015 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Элементарный уровень. Общее владение».
2. СТ РК 1928-2015 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Базовый уровень. Общее владение».
3. СТ РК 1929-2015 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Средний уровень. Общее владение».
4. СТ РК 1925-2015 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Уровень выше среднего. Общее владение».
5. СТ РК 1927-2015 «Коммуникативные языковые компетенции владения казахским языком. Высокий уровень. Общее владение».

7) способность вступать в семантические отношения с другими словами;

8) многозначность;

9) строевая способность слов;

10) практическая необходимость.

Тематическая группировка соответствует общепринятым традициям описания идеографической лексики. Наименования тем имеют разносторонний характер, поэтому на всех уровнях овладения казахским языком сохранена тематическая преемственность. Иными словами, с повышением уровня в соответствии с градуальной системой происходит усложнение предыдущих уровней. Это свидетельствует о том, что в минимуме учтено также концентрическое направление представления лексики, грамматики в теории преподавания и обучения языку. В минимум включены также слова, относящиеся к темам, рассматриваемым в учебных пособиях, разработанных по линии КАЗТЕСТ.

Лексический минимум рассмотрен в контексте интегративного взаимодействия двух систем: системы тестирования и системы обучения казахскому языку как второму или иностранному языку. Лексический минимум, предназначенный для среднего уровня овладения казахским языком как вторым или иностранным языком, является частью градуальных серий лексического минимума, а также считается одним из значимых компонентов системы КАЗТЕСТ. Комплексность лексического минимума проявляется в синтезе характеристик тематического, фразеологического, орфографического, грамматического, акцентологического, переводного, терминологических словарей. К числу функций лексического минимума относятся также информационная, справочная, ориентировочная, обучающая функции.

Лексические минимумы всех уровней предназначены для изучающих казахский язык как второй и иностранный; для подготовки к экзамену КАЗТЕСТ; для преподавателей, авторов учебных пособий, исследователей и ученых, соискателей и студентов, а также для широкого круга читателей.

От авторов

INTODUCTIONR

In the system of language means lexis is the main component of learning and teaching content; it is an initial and necessary constructional material of speech activity: listening and speaking, reading and writing. The assessment of language knowledge is as necessary as to conduct teaching in order to achieve the positive results. The mechanism of the Kazakh language knowledge assessment in the Republic of Kazakhstan is represented by the KAZTEST system.

The system KAZTEST supposes the assessment of a test-taker's communicative competences, which is based on the wide known, tested and approved language assessment systems in the world practice. KAZTEST is a rather multifaceted assessment system of the Kazakh language knowledge of the native citizens as well as the foreigners engaged in various activities in Kazakhstan. The methodological basis of the domestic system is grounded on the state standards of the Republic of Kazakhstan, which define the requirements to communicative competences of the Kazakh language knowledge*.

The correct choice of lexical minimum for the initial stages of learning a language leads to results. Successful selection of the minimum is based on classification. It is known that any science begins with classification.

We offer a five-stage classification of Kazakh words for Elementary, Pre-Intermediate, Intermediate, Upper Intermediate and Advanced levels of Kazakh language teaching. This approach is applied for all world languages.The theoretical, methodological basis of systematic vocabulary acquisition that was studied by well-known scholars of foreign languages such as V.V Morkovkin, W. Mackey, N.P Andreyshina were taken into consideration.

The lexical minimum is compliant with the principles of the world and European standards of studying foreign languages, as well as the social peculiarities of the Republic of Kazakhstan. Using a semantic macro structure of words, we create only two options: group name and block name. The words in a block are collected according to a common concept. While classifying the thematic units in the dictionary, both the internal linguistic links and the non-linguistic factors such as the communicative – functional aspects of the language, the subject area, and the medium of communication have been taken into account.The thematic, lexical and semantic relationships of words are important in the design of dictionaries.

While a functional – semantic aspect of language teaching was carried out, the focus was shifted from the meaning to the individual learner, linguistic and didactic principles were taken into account in the selection of linguistic units, the semantic sequence of linguistic units and the words that make up the dictionary.

The gradual system of construction of a lexical minimum was taken as a reference point.

In particular, the selection of lexical units was systematized by the following criteria:

1) stylistic properties of the word;
2) combinations of the word;
3) semantic value of the word;
4) word formation value of the word;
5) frequency ("thematic" frequency) of the word;

---

* 1. ҚР СТ 1926-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Elementary level. The general knowledge).
2. ҚР СТ 1928-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Pre-intermediate level level. The general knowledge).
3. ҚР СТ 1929-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Intermediate level. The general knowledge).
4. ҚР СТ 1925-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Ортадан жоғары деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Upper-intermediate level The general knowledge).
5. ҚР СТ 1927-2015 «Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Жоғары деңгей. Жалпы меңгеру» (Communicative competence of the Kazakh language knowledge. Advanced level. The general knowledge).

6) thematic attitude / situational thematic viewpoint;
7) the word's possibility of semantic contact with other words;
8) multi-dimensional (multiple) meanings
9) structural ability of words
10) practical need.

Thematic group classification was developed according to the generally accepted traditions of describing ideographical vocabulary. Topic titles are of the diverse range, therefore the thematic continuity is maintained at all levels of the Kazakh language acquisition. Thus, as the level gets higher, the previous levels are elevated by the gradual system, which shows that the vocabulary and grammar presentation in teaching the language is also taken into account in the minimum. The minimum also includes words related to the topics that are covered in the textbooks prepared by KAZTEST.

The lexical minimum was considered in the context of the mutual integrative interaction of the two systems – testing system and system of teaching Kazakh as a second or foreign language. The lexical minimum for learning Kazakh language as second or foreign language at intermediate level is a part of gradual series of lexical minimums, which is also one of the key components of the KAZTEST system. The complexity of the lexical minimum is identified with its inclusive features of thematic, phraseological, spelling, grammatical, accentological, translatable, terminological dictionaries. The lexical minimums include information, reference, guiding, and teaching functions.

The lexical minimums of all levels are designed for learners of Kazakh as a second or foreign language; for preparation to the KAZTEST examination; for university lecturers, schoolteachers, authors of textbooks, researchers, scientists and students as well as for wide range of readers.

Frome the author

ТАҚЫРЫПТЫҚ, МАҒЫНАЛЫҚ ТОПТАСТЫРУҒА НЕГІЗДЕЛГЕН ҚАЗАҚША – ОРЫСША – АҒЫЛШЫНША ЛЕКСИКАЛЫҚ МИНИМУМ

ЛЕКСИЧЕСКИЙ МИНИМУМ НА КАЗАХСКОМ, РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ, СГРУППИРОВАННЫЙ ПО ТЕМАМ И СОДЕРЖАНИЮ

LEXICAL MINIMUM ON KAZAKH, RUSSIAN AND ENGLISH LANGUAGES, GROUPED BY TOPICS AND CONTENTS

I БӨЛІМ

ҚАРЫМ-ҚАТЫНАС	ВЗАИМООТНОШЕНИЯ	RELATIONSHIP
Қал-жағдай сұрау, сұраққа жауап беру	**спрашивать о делах, отвечать на вопросы**	**To ask how it is going, reply to a question**
Қалыңыз қалай?	Как Вы?	How are you?
Жаман емес, жақсы	Неплохо, хорошо	Not bad, it is ok
Бірқалыпты	Без изменений	Nothing new
Бәрі бұрынғыша	Все по-прежнему	Everything is as it used to be
Жаңалық жоқ десе болады	Никаких новостей (можно сказать)	It is almost no news
Үйде, жұмыста бәрі жақсы ма?	Как дела (дома, на работе)?	How are things (at home, at work)?
Бәрі ойдағыдай	Все по плану	Everything is ok
Жұмыста, оқуда табыстарыңыз қалай?	Как успехи (на работе, в учёбе)?	How is it going (at work, at school)?
Не жаңалық бар?	Что нового?	What's new?
қуанышын білдіру	**выражать радость**	**expressing pleasure**
Кездескеніміз қандай жақсы болды!	Я так рад(а) нашей встрече! Как хорошо, что мы встретились!	I am so glad to meet you
Келгенің қандай жақсы болды!	Хорошо, что ты пришел!	I am very glad you are here

Қандай жақсы кездесу болды!	Какая приятная встреча!	It was a pleasure to meet you.
Кездесу деп осыны айт!	Какая встреча! Вот эта встреча! Какая приятная встреча!	What a lucky meeting!
Бұл бір күтпеген кездесу болды!	Какая неожиданная встреча!	What an unexpected meeting! What a sudden meeting!
Сені көрмегелі қанша жыл болды!	Как давно мы не виделись!	I haven't seen you for ages!
Кездеспегелі қанша жыл өтті десеші!	Сколько лет, сколько зим!	Long time no see! It's ages since we last met!
Біз кездеспегелі қай заман!	Сто лет не виделись!	I have not seen you for hundred years! I haven't seen you for years!
танысу	**знакомство**	**acquaintance**
таныс болайық	будем знакомы	Let's introduce (ourselves)

Менің сізбен танысқым келеді	Я хочу с вами познакомиться	I want to meet you
Танысуға рұқсат етіңізші. Менің атым...	Разрешите с Вами познакомиться. Меня зовут …	Allow me to meet you to Let me introduce myself! My name is...
Өзімді таныстырайын. Менің тегім ...	Разрешите представиться. Моя фамилия ...	Let me to introduce myself. My surname ...
Кешіріңіз, атыңыз кім?	Простите, как вас зовут?	Excuse me, what is your name?
Сіздің есіміңіз кім?	Как ваше имя?	Excuse me, what is your first name?
Ал сіздің тегіңіз?	А ваша фамилия?	And what is your family name?
Кешіріңіз, сіз кімсіз?	Простите, вы кто?	Excuse me, who are you?
Кешіріңіз, мен кіммен сөйлесіп тұрмын?	Простите, с кем я говорю?	Excuse me, whom am I speaking with?
Сізбен танысқаныма қуаныштымын	Я (очень) рад (рада) с вами познакомиться	I'm very glad to meet you
Біз таныспыз	Мы уже знакомы	We are already familiar We are acquainted already
Сізбен танысқаным жақсы болды	Мне приятно с вами познакомиться	I am very pleased to meet you
Біз бұрын кездескенбіз	Мы уже встречались раньше	We have met before
Сізді бір жерден көргенмін	Я где-то уже видел (видела) вас	I've already seen you somewhere (saw).
Сізді бір жерден кездестіргенмін	Я где-то уже встречал (встречала) вас	I've met you somewhere before (met) We have met before
Мен сізді білемін	Я вас знаю	I know you
Сіз мені таныдыңыз ба?	Вы меня узнали?	Have you recognized me?
Сіз мені танымадыңыз ба?	Вы меня не узнаёте?	Do not you recognize me?
алғыс айту	**благодарить**	**appreciate**
Көмектескеніңізге, сыйлығыңызға, қолдағаныңызға, құттықтағаныңызға рақмет	Спасибо тебе (вам) (за что) за помощь, за подарок, за поддержку, за поздравление	Thanks for your help, gift, support, congratulation, wishes

Алғысымды білдіремін	Благодарю	Thanks
Сізге алғысымды білдіремін	Благодарю вас	Thank you
Көмегіңізге, кеңесіңізге, құттықтағаныңызға, шақырғаныңызға алғысымды білдіремін	Благодарю тебя (вас) за помощь, за совет, за поздравление, за приглашение	Thank you for your help, advice, congratulation wishes, invitation
Күтіп алғаныңызға, қарсы алғаныңызға рақмет	Спасибо, что встретили меня	Thank you for meeting me
Қысылғанда құтқарғаныңыз үшін рақмет	Спасибо, что выручили меня	Thank you for helping me out
Көмектескеніңіз үшін рақмет	Спасибо, что помогли мне	Thank you for your help
Мен сізге өте ризамын	Я вам очень благодарен (благодарна)	I am very grateful to you
Сенің көмегіңе, кеңесіңе құттықтағаныңа өте ризамын	Я очень благодарен (благодарна) тебе за помощь за совет, за поздравление	I am very grateful for your help, advice, congratulation (wishes)
кешірім сұрау, оған жауап қайтару	**извиниться, дать ему/ей ответ**	**apologize, reply her/him**
Мазалағаныма, кешігіп қалғаныма, тым ерте телефон шалғаныма, кешірім өтінемін	Извини(те) за беспокойство, за опоздание, за ранний звонок	Excuse me for disturbing you, being late, unexpected arrival, an early call
Кешірім өтінемін, жұмыстарым болып қалды, аздап кешігіп қалдым	Прошу прощения, я немного опоздал(а), меня задержали дела	I'm sorry, I'm a little late, I was busy
Мен сізден кешірім сұрауым керек, сіздің тапсырмаңызды орындай алмадым	Я хочу (я должен, должна) перед вами извиниться, я не смог (смогла) выполнить ваше задание	I want to (I must) apologize to you, I could not fulfill your request
Мен сенің (сіздің) алды(ңы)зда кінәлімін	Я виноват(а) перед тобой (вами)	J'owe you an apology
Маған ренжіме	Не обижайся на меня	Do not be angry with me

Менің сізді ренжіткім келген жоқ	Я не хотел вас обидеть	I didn't mean to offend you
Менің досым сізден кешірім өтінді, бүгін келе алмайтынын айтты	Мой друг просил извиниться перед Вами, так как не сможет сегодня прийти	My friend apologizes for not coming
Ештеңе етпейді	Не за что	That's OK
Бәрі дұрыс, ештеңеге алаңдамаңыз. Ештеңе етпейді	Все хорошо, не волнуйтесь. Всё в порядке; ничего страшного	Everything is fine, do not worry. That's OK
Алаңдама, түк те емес	Не волнуйтесь, это не проблема	Do not worry, it is not a problem
Уайымдама. Соншалықты ештеңе болған жоқ	Не волнуйся. Ничего особенного не случилось	Do not worry. Nothing much happened
Алаңдамай ақ қойсын. Бәрі дұрыс	Пусть не волнуется. Все хорошо	Do not worry. Everything is OK
Өкінішті-ақ, жарайды, келесі жолы күтеміз	Жаль, хорошо, будем ждать в следующий раз	It is a pity, well, we will wait for the next time
Мазалағаныма айып етпеңіз	Извините за беспокойство	I must apologize for troubling you
кешіріңіз	простите	excuse me
кешірім өтінемін	прошу прощения	I am sorry
айып етпеңіз	извините	excuse me
өтіну, сұрау	**запрос**	**request**
Маған газет, журнал беріңізші	Дайте мне пожалуйста журнал, газету	Give me a magazine, a newspaper please
Сізде сөздік (журнал, қала анықтамалығы) бар ма?	У вас есть словарь (журнал, городская справочная)?	Do you have a dictionary (journal, city reference)?
Кешіріңіз, сізде қаламсап бар ма, маған бір нәрсе жазу керек еді	Извините, у вас есть ручка? Мне нужно кое-что написать	Excuse me, do you have a pen, I need to write something
Айып етпесеңіз, бүгін кешке хабарласыңызшы	Извините, позвоните сегодня вечером	Excuse me, call me this evening, please
Сіз маған бүгін кешке хабарласа аласыз ба?	Вы можете позвонить мне сегодня вечером?	Could you call me this evening?

Менің сізге бір өтінішім бар. Менің кітаптарымды кітапханаға өткізе саласыз ба?	У меня есть одна просьба к вам. Не могли бы вы сдать мои книги в библиотеку?	I have a request for you. Could you return the books to the library, please?
Маған мәтінді аударуға көмектесіңізші	Помогите мне перевести текст	Could you help me to translate the text, please?
Айып етпесеңіз, маған мәтінді аударуға көмектесе аласыз ба?	Извините, не могли бы вы помочь мне перевести текст?	Excuse me, could you help me to translate the text, please?
Кіруге рұқсат етіңізші	Разрешите мне войти	Let me enter, please.
Телефон шалуға рұқсат етіңізші	Разрешите мне позвонить	Let me make a call, please
Мына кітапты алуыма бола ма?	Могу ли я взять эту книгу?	Could I take this book?
айтыңызшы	подскажите, (пожалуйста)	tell me please
рұқсат етіңіз	разрешите	allow me
келісу – келіспеу	**согласие – несогласие**	**agreement – disagreement**
Жақсы, хабарласамын (аударамын, жазамын, әкелемін және т.б.)	Хорошо, я свяжусь с вами (переведу, напишу, принесу и т.д.)	Well, I'll call (translate, write, bring, etc) Well, I will contact (translate, write, bring, etc.) you
Әрине, уайымдамаңыз, мен бәрін реттеп қоямын	Конечно, не переживайте, я все сделаю	Sure, sure, do not worry, I'll do everythng
Жақсы, әрине көмектесе аламын	Ну, конечно, я могу помочь	Well, of course, I can help
Кіріңіз	Входите	Come in
Әрине, рұқсат	Конечно, можно	Of course, you can
Алыңыз, алыңыз	Берите, берите	Take it, take it
Кешіріңіз, уақытым болмай тұр	Простите, у меня нет времени	I'm sorry, I have no time
Өкінішке орай, көмектесе алмаймын. Бүгін бос емеспін. Жұмысым көп	К сожалению, я не могу помочь. Сегодня я занят(а). Много работы	Unfortunately, I can not help. I am busy today. I have a lot of work
қоштасу	**прощание**	**goodbye**
Сау болыңыз! Кездескенше!	До свидания! До встречи!	Bye! See you!

Біз әлі кездесеміз!	Увидимся! Мы ещё увидимся!	Goodbye, see you!
Бәрі сәтті болсын!	Всего хорошего! Удачи Вам!	Good luck!
Жолыңыз болсын!	Счастливого пути!	Have a good trip!
Ұмытпаңыздар!	Не забывай(те)!	Do not forget!
эмоция, көңіл күй	**эмоция, настроение**	**emotion, mood**
қуаныш	радость	happiness
бақытты	счастливый(ая)	happy
қызықты	интересный(ая)	interesting
жақсы көру	любить	to love
ұнау	нравиться, понравиться	to like
күлкі	смех	laughter
қуану	радоваться	to be happy
таңғалу	удивляться	amazement
шын жүректен	от всей души	heartily with all one's heart
қуанышты	радостный	delighted; joyfull
отбасы, туыстық қарым-қатынас	**семья, родственные отношения**	**family, family relationships**
ата-баба	предки	ancestors
әке-шеше, ата-ана	родители	parents
ағайынды	братья	brothers
нәресте	младенец	baby
ер азамат	мужчина	man
күйеу	муж	husband
әйел	жена, женщина	wife
ерлі-зайыптылар	супруги	married couple
бауыр	кровный родственник	relative blood kin/relative
ағайын-туған	родственники	relatives
туған (інім)	родной (брат)	sibling (blood brother)
сәби	малыш	kid
апалы-сіңілі	родные сёстры	own/real sister
ағалы-інілі	родные братья	own/real brother

қайын жұрт	родственники по линии мужа	in laws
қайын ата	отец мужа, жены	father-in-law
қайын ене	мать мужа, жены	mother-in-law
қайын аға	старший брат мужа, жены	brother-in-law
қайын апа	старшая сестра мужа, жена	sister-in-law
құда	сват	father of the son/daughter-in-law
құдағи	сватья	mother of the son/daughter-in-law
қалыңдық	невеста	bride
абысын	жены братьев	brother's wives
келін	невестка, сноха	daughter-in-law (young brother's wife)
күйеу бала	зять (муж младшей сестры)	son-in-law (young sister's husband)
күйеу жігіт	жених	groom
балдыз	свояченница, кузен, шурин	younger relatives of the wife
бөле	дети родных сестер	cousin (sisters's children)
жезде	зять (муж старшей сестры)	son-in-law (elder sister's husband)
жеңге	сноха (жена старшего брата)	daughter-in-law (elder brother's the wife)
жиен	племянник (ребенок сестры)	nephew (sister's child)
нағашы	родственник по линии матери	maternal relative
немере	внук	grandson
немере аға	двоюродный брат (старший по возрасту)	cousin (brother's children)
қара шаңырақ	родительский дом, отчий дом	parents' house, father's house
қара шаңырақ иесі	фразеологизм: младший сын, хранящий очаг отчего дома	phraseological unit: the youngest son, who keeps the hearth of his father's home

отау иесі	хранитель очага	the Keeper of the hearth
үйленген	женатый	married
тұрмыста	замужняя	married
бойдақ	незамужняя; неженатый; холостой	single
шағын (отбасы)	небольшая (семья)	small (family)
өмір сүру	жить	live
туу	родить; родиться; рождение	give birth
қайтыс болу	умирать	die
қалау	желать	wish
қарағым	значение: ласковое обращение к младшим	dear (caressing word said to the younger)
жас мөлшері	примерный возраст	approximate age
жасөспірім	подросток	teenagers
балалық шақ	детство	childhood
жастық шақ	юность, детство	youth
бозбала	молодой человек	young man, youfh
бойжеткен	девушка	girl
егде әйел	пожилая женщина	aged woman
жеткіншек	подросток (молодое поколение)	adolescent
кәрілік	старость	old age
ересек	взрослый	grown-up, adult
жастар	молодежь	youth, young people
жас	молодой	young
қарт адам	пожилой человек	old man
қарт әйел	пожилая женщина	old lady
мектеп жасына дейінгі бала	дошкольник	preschool child
зейнеткер	пенсионер(-ка)	pensioner, retired
ардагер	ветеран	veteran

қарым-қатынас, байланыс	**отношение; общение; связь**	**relationship; communication**
араласу	общаться	to communicate
достасу	подружиться	become friends
еліктеу	подражать	to imitate
еңбектену	работать; трудиться	to work
бір-бірін түсіну	понимать друг друга	understand each other
біреуге ұқсау	быть похожим на кого-то; кому-то подражать	to imitate someone
әріптес болу	быть коллегами	be colleagues
жанжалдасу	скандалить; конфликтовать	to conflict
жасырмау	не скрывать	don't hide/ make no bones of…
жасырын	тайно; секретно; скрытно	hidden; secretly
жұмсау	тратить	to spend
кездестіру	встретиться; устроить встречу	met up; meet up
келу	приходить; являться	arrival
келіспеушілік	несогласие; разногласие	disagreement
келісу	приходить к соглашению; договариваться	agree
кемшілігін кешіру	соглашаться; прощать недостатки	forgiveness of shortcomings
көмектесу	помогать	to help
күш-қуат жұмсау	тратить энергию	use energy
көңілде кірбің қалу	осадок на душе	grieve
қадірін білу	знать достоинство; ценить	know the worth cherish
араздаспау	не ссориться	keep out of a quarrel
назар аудару	обращать внимание; обратить внимание	to notice
қамқор болу	опекать	take up
қашып құтылу	спастись бегством	escape
маңызды	важный; значительный	important
мүлде	совсем; вообще	absolutely
нағыз	настоящий	true; real

ойы бір	одинаково мыслить; единомышленники	to be of one mind
өзара	между собой; взаимный	(Between) each other
өмірдің мәні	смысл жизни	the meaning of life
ренжісу	обижаться друг на друга	to be mad at smb
сөйлесу	поговорить друг с другом	have a talk
сыр жасырмау	не скрывать; не утаивать; не таить	make no secret
татуласу	мириться	the reconciliation to make peace with
түсіндіру	объяснять; разъяснять	interpretation
тығыз қарым-қатынас	тесная связь; крепкие отношения	strong relationships
ұқсау	быть похожим; быть подобным	to be like
ұнату	кто-то или что-то нравится	to ike
хабарласу	быть на связи	to be in touch
шындық; ақиқат	истина; правда	true
бұрынғыдай	как прежде; по старому	like before; the old way
іздеп табу	найти	to find
дүниетаным	**мировоззрение**	**world view**
абырой; бедел	авторитет; репутация; почёт	authority
ақау; кемістік	дефект	defect
ақыл	разум; рассудок	mind
алғышарт	предпосылка; первичное условие	premise
амал; тәсіл	способ; метод; действие	method, way
анықтау; нақтылау	выяснять; определять; уточнять	refinement
әсер	впечатление	impression
бағалау	ценить	to appreciate
басым бағыт	приоритетное направление	priority direction
болжал	прогноз	forecast
дәлел	аргумент; доказательство	argument
дүниежүзі	мир, земной шар	world, universe world wide

ес; жады	память	memory
еске түсіру	вспомнить	remember
жалған	ложный	false
жоба	проект	project
жағдаят	ситуация	situation
жинақтау; синтез	собирать; копить; обобщать; синтез	synthesis
талдау; анализ; саралау	анализировать	analysis
кездейсоқ	случайный	random
көзқарас	взгляд; мнение; точка зрения	viewpoint; view
қалжың	шутка	joke
қабылдау; ұғыну	восприятие	perception
ішкі түйсік; интуиция	интуиция; внутренние ощущения	intuition, instinct
интуиция арқылы	по интуиции; интуитивно	by intuition
қарсылық	возражение	objection
қиындық	трудность; сложность	difficulty
қызығушылық	интерес	interest
құбылыс	явление	phenomenon
күдік; күмән	сомнение; подозрение	doubt; suspicion
аңдау; пайымдау	созерцание	contemplation
нәтиже	результат	result
талап	побуждение; требования	incentive; demands
ой, ойлау	рассуждение; рассуждать	reasoning
негіз	основа	the basis
негіздеме	обоснование	justification
ғылыми негіз	научная основа	scientific basis
барлық жұмыстың негізі	основа всей работы	the basis of all work
іріктеу негізі	основа выборки	basis of production
зерттеу негізі	основа обследования	basis survey
заңнама негіздері	основы законодательства	bases of legislation
еңбек туралы заңнама негіздері	основы законодательства о труде	basis of labor legislation
ғылым негіздері	основы наук	fundamentals of science
ой тұжырымы	умозаключение	inference
ойдан шығарылған	вымысел	fiction

ой-өріс	кругозор	horizon
тарихи оқиға	историческое событие	historical event
халықаралық оқиға	международное событие	international events
күтпеген оқиға	неожиданное событие	unexpected event
кездейсоқ оқиғалар	случайные события	random events
өзін-өзі бағалау	самооценка	self-evaluation
пікір	мнение; суждение; отзыв	opinion
салыстыру	сравнение	comparison
сана-сезім	разум	mind
сараптау	проводить экспертизу	to carry out expertize
себеп	причина	reason
сенім	вера	faith
сенім білдіру	доверие	confidence
тәртіп	порядок; распорядок	routine, order, ceremonial
тұжырымдама	концепция	concept
түсінік	понимание; соображение	understanding; consideration
тіршілік	существование	existence
ұғым	понятие	concept
шешу; жауабын табу	отгадка; разгадывать	guessing
шынайылық	реальность	reality
абыр-сабыр	суматоха; хаос	turmoil
жетіспеушілік	недостаток	deficiency
бір оқиғаның, құбылыстың, процесстің дамуына қатысты сөздер	**слова, обозначающие развитие каких либо – процессов, явлений, событий**	**words denoting the development of any processess, phenomena, events**
жандану	возрождение	renaissance
кері кету	деградация	degradation
диалектика	диалектика	dialectics
дағдарыс	кризис	a crisis
төңкеріс	переворот	coup
алмасу	перемена	change
бетбұрыс	поворот	turning
алға басу	прогресс	progress
шығу тегі	присхождение	descent
тағдыр	судьба	fate

II БӨЛІМ

БАСПАСӨЗ-МЕДИА	МАСС-МЕДИА	MASS-MEDIA
баспасөз	печать; пресса	press
құрал	средство	instrument
өнер жұлдыздары	звезды искусства	stars of art
бейнежазба	видеозапись	video record
отандық	отечественный	domestic, native
шетелдік	зарубежный; иностранный	foreign
телеарна	телеканал	TV channel
теледидар жүргізуші	телеведуший	TV presenter
телехабар	телепередача; телевещание	broadcasting
телехикая	телесериал	TV series
тікелей эфир	прямой эфир	live
хабар	весть; известие; новости	message
танымдық	познавательный	cognitive
көпшілік	общество; публика	most people
баспа	издательство	publishing house
мақала	статья	article

шолушы	обозреватель	commentator; reviewer
тележүргізуші	телеведуший	television presenter
баспагер	издатель	publisher
бөлім бастығы	начальник отдела	Head of Department
түсінік беруші	комментатор	commentator
газет тілшісі	корреспондент	correspondent
меншікті тілші	собственный корреспондент	own correspondent
арнаулы тілші	специальный корреспондент	special correspondent
мерзімді баспасөз; мерзімді басылым	периодика; периодическая печать; издание	periodicals
кітап баспадан шықты	книга вышла из печати	the book came out of print the book has come out
баспа үйі	издательский дом	printing house
БАҚ	СМИ	mass media
қызықтыру	заинтересовывать	to interest, to attract
көрсету	показывать; демонстрировать	to show, display (на экране)
жөн санау	считать правильным	to be right; to consider it right
тарату	распространять	to distribute
іске қосылу	вступить в силу или в действие	to enter/come into force
атау	наименование	the name
шығу мерзімі	дата выпуска	date of issue
бос сөз	пустые слова	empty word
ұсыныс	предложение	recommendation
аяқталу	окончание; завершение	end up
алдау	обманывать	to cheat
өзгеру	изменяться	change
әйгілі	известный	famous
бас қосу	объединяться; собираться	to gather, to meet
ұмыту	забывать	forget
толқу	волноваться	excitement
өшіру	стирать; зачеркивать; выключать	to erase

қателік	ошибка	error
өзекті	актуальный	relevant
сөзсіз қате	абсолютная ошибка	absolute error
қателік жіберілді	допущена ошибка	there was an error
есептеудегі қате	ошибка при вычислении	error in calculating
тіркеу қатесі	ошибка регистрации	registration error
кездейсоқ қате	случайная ошибка	random error
шешімін табу	найти решение	find solution
дәлелдеу	доказывать	proof
сендіру	убедить	to convince
жиналу	собираться; готовиться	get together
алаңдату	беспокоить; отвлекать	disturbing
уақытылы	своевременно; регулярно; во время	regularly
қызықты мәліметтер	занимательная информация	entertaining information
күн сайын	каждый день	everyday
хабар тарату	передавать сообщения; вещания	broadcasting
жаңалық	новость	news
қызық бағдарлама	интересная программа	an interesting program
жағымды ақпарат	положительная информация	positive information
жақсы жаңалық	хорошие новости	good news
танымал әнші	известная; популярная певица	popular singer
атақты әртіс	знаменитый артист	famous artist
көңілді кино	забавный фильм	funny film
жаңа бағдарлама	новая программа	a new program
теледидар бағдарламасы	телевизионная программа	TV program
танымал кинофильм	популярный фильм	popular movie
танымдық мәліметтер	познавательные сведения	educational information
қызық телешоу	интересное телешоу	interesting TV show
көрсетілім	показ	demonstration
фильм түсіру	съемки фильма	film shooting
кинофильм өндірісі	производство фильмов	production of film
отандық телеарна	отечественный телеканал	native channel

шаршағанын ұмыту	забыть об усталости	forget about exhaution
жаңа тілші	новый репортер	new reporter
бағдарламаны жүргізу	вести программу	maintain the program
таңғы басылым	утренние издание	morning issuance
тез сатылу	быстрая продажа; распродажа	ready sale
жаңалықтар дайындау	подготовка новостей	news production
пайдасы жоқ	бесполезный	useless
эфирге шығу	выйти в эфир	go on the air
телесериал көру	смотреть телесериал	see the TV series
телебағдарламаға қатысу	участие в телевизионной программе	to participate in a TV program
техникалық қиындықтар	технические трудности	technical difficulties
микрофонды өшіру	выключить микрофон	turn off microphone
сөзін ұмытып қалу	забыть слова (текст)	forget the words (text)
сұхбат алу	брать интервью	to interview
мәтінді білдіретін сөздер	**слова, обозначающие текст**	**words denoting text**
абзац	абзац	paragraph
қолтаңба	подпись; автограф	autograph
күлкілі әңгіме	анекдот	anecdote
қанатты сөз	афоризм	aphorism
мысал әңгіме	басня	fable
әңгіме	беседа	conversation
ғұмырнама; биография	биография	biography
нұсқа	вариант	version
кіріспе	введение	introduction
сұрақ	вопрос	question
сауалнама	анкета; вопросник	questionnaire
естелік	воспоминание	memory
түйін	вывод	conclusion
баяндама	доклад	report
тақырыпат	заголовок	title
нұсқаулық	инструкция	instruction (зат есім)
ақпарат	информация	information
түсіндірме	комментарий; пояснение	commentary
корректура	корректура	proofreading
естелікнама	мемуары	memoir

III БӨЛІМ

ӨМІР СҮРУ САЛТЫ	ОБРАЗ ЖИЗНИ	LIFESTYLE
әуесқойлық; қызығушылық	хобби	hobby
айналысу	заниматься	engage in
ән айту	петь	sing
балық аулау	рыбачить	to fish
дүкен аралау	ходить по магазинам	go shopping
жаяу қыдыру	гулять пешком	to walk

жүзуге бару	ходить на плавание	go swimming
кино көру	смотреть кино	to see movie
коньки тебу	кататься на коньках	to skate
кітап оқу	читать книги	to read books
музыка тыңдау	слушать музыку	listen to music
мұз айдыны	ледовый каток	ice rink
мұражайға бару	ходить в музей	go to the museum
серуендеу	прогуливаться; гулять	to walk

суретке түсіру	фотографировать	take a foto
сүйікті іс	любимое дело, занятие	favourite thing to do
тауға шығу	подниматься в горы	to climb the mountains
шаңғы тебу	кататься на лыжах	to ski
айтыс	айтыс: песенное-поэтическое состязание поэтов-импровизаторов	aitys: song-poetic contest of poets-improvisers
айтыскер	акын-импровизатор, участвующий в айтысе	akyn-improviser, participating in aitys poet-improviser, participating in aitys
домбыра тарту	играть на домбре	play dombra
жеңімпаз	победитель	winner
үздік атану	быть лучшим	to be the best
айырмашылық	отличие; различие	difference
байқау	конкурс	competition
басталу	начинаться	start off
дамыған	развитый	developed
дарынды	одаренный; талантливый	talented
дауыс беру	голосовать	vote
ерекше	особо; особенный; эксклюзивный	special; exclusive
ерекшелік	особенность	feature
қазіргі кезде	в настоящее время	at present
құнды	ценный	valuable
құрылған	составленный; основанный	arranged/compiled by,
лезде	быстро; моментально	quickly
ұқсас	похожий; подобный	similar
ұпай	балл	score
үлгі	образец	sample
арасы	между	between
таза ауа	свежий воздух	fresh air
үнемдеу	экономить; беречь	to save
демалу	отдыхать	rest
қиын	трудный; сложный	difficult
керісінше	наоборот	on the contrary

ақы төлеу	платить за труд; платить за работу	to pay for work
электр қуаты	электроэнергия	electric power
көрініс	вид	look
қақпа	ворота	the gate
тыныш	тихий	calm
шулы	шумный; оживленный	noisy
жалықтыру	наскучить; надоесть	tire, bore
залал; зиян	вред	harm
зиян келтіру	причинять вред; вредить	to harm
зияндылық	вредность	harmfulness
темекі тартудың зияндылығы	вред от курения	risk of smoking
қызыққа толы	полный веселья	full of fun
орналасу	размещение; расположение	location
лас	грязный	dirty
алдын ала	заранее; предварительно	in advance
әлем бойынша	по миру	around the world
әлеумет	народ; публика	societies
қоғамдық көлік	общественный транспорт	public transport
тұманды	туманный	foggy
алып	большой; громадный	big; colossal
жағымсыз	неприятный; противный	unpleasant
созылу	продолжаться	continue, last
қауіпті	опасный	dangerous
халық саны	численность населения	population
бәссауда	аукцион	on sale
тынымсыз өмір	беспокойная жизнь	lifelong life
телефон шалу	звонить по телефону	call
туралы	о; про	about
қарау	смотреть	see
нәрсе	вещь; предмет; что-нибудь	thing

түк; ешбір; ешқандай	ничего; нисколько	any
дәнеме; ештеңе	ничего	nothing
кешке таман	ближе к вечеру	in the evening
орын алу	занимать место	take the place
өзгешелік	особенность; различие	difference
басқаша	иначе; по-другому	otherwise
ұстаным	позиция	position
бұзу	нарушать	break
тырысу	стараться; стремиться	to try
мәселен	к примеру; например	for example
жауапкершілік	ответственность	responsibility
барынша	как можно более; максимально	the maximum as far as possible
мол; көп	много	a lot of, a plenty of
аялау	беречь; заботиться	take care of
тап-таза	совершенно чистый	pure
шашылу	разбрасывание	scattering
әл-ауқат	благосостояние; материальное положение	wealth
орта	среда	surrounding, environment
шаршау	утомляться; уставать	get tired
қалғаны	остальное	the rest (of)
жоспарлы	плановый	planned
орындау	выполнять	to accomplish, to execute
қарап шығу	просмотреть	look through
шолу жасау	делать обзор	make a review
жұмыс орны	рабочее место	work place
тұрмыс	быт	life, living
қолайлы	удобный	convenient
емес	не *(именное отрицание)*	not
жеткізу	доставка	delivery
ұмытылмау	не забывается (забываться)	not to be forgotten
ұту	выигрывать	win

IV БӨЛІМ

САЯХАТ	ПУТЕШЕСТВИЕ	JOURNEY
саяхат жасау	**путешествовать**	**to travel**
билет алу	купить, брать билет	to buy a ticket
жету	доехать	to reach, arrive at
жоғалту	потерять	to lose
табу	найти; обнаружить	to find
жолға шығу	выезжать; отправляться в путь (дорогу)	leave

кешігу	опаздывать	to miss, to be late
үлгеру	успевать	to catch, to be in time
жағажай	пляж	beach
шипажай	санаторий	sanatorium
сәулет	архитектура	architecture
көне	древний	ancient
бағдар	маршрут; направление	route; direction

байланыс	связь	link; communication
әлеуметтік желі	социальная сеть	social network
ғаламтор	интернет	internet
іздеу	поиск; искать	search
бейнематериал	видеоматериал	video record/material
жүктеу	скачать	download
қарайту	выделить чёрным	black out
көшіру	копировать	copy
сақтау	сохранить	save
өзгерту	изменить	change
жіберу	отправить	send out
басып шығару	распечатывать	print out
жол жүру	путешествовать	journey
ақысыз	бесплатно	free
аралау	бродить; посещать; ходить	to roam
әсем жер	красивое место	a beautiful place
әуестену	увлекаться	get involved with
байқау	замечать; наблюдать; следить	notice
бөлек	отдельный; раздельный	other, different
біркісілік бөлме	одноместный номер	single room
екікісілік бөлме	двухместный номер	double room
демалыс орны	зона отдыха	rest zone
жайлылық	удобство	convenience
жалғыз	один; единственный	only
жалдамалы пәтер	арендная квартира	rental apartment
жәрдем беру	помогать	to help
жеке куәлік	удостоверение личности	ID card
жеткізіп салу	доставлять	to deliver
жеткілікті	достаточно	enough
жүзу бассейні	бассейн для плавания	(swimming) pool
кеден	таможня	customs
кері қайту	вернуться обратно	return back
күнге қыздырыну	загорать	sun bathe
күту	ждать; ожидать	to wait
күту залы	зал ожидания	waiting room

қиял	фантазия	fantasy
қолжүк	ручная кладь	hand luggage
қуат көзі	источник питания	power source
құндылық	ценность	value
ойлану	думать	to think
өтініш жазу	написать заявление	to write an application
өшіп қалу	отключение; отключать; выключать	to fade; turn off
серіктес	соратник; партнер	partner
сый	подарок	gift
сырқаттану	заболевать	getting sick
табиғат аясында	на природе	outdoors
таңғажайып	чудесный; удивительный; прекрасный	wonderful
тарихи жер	историческое место	historical place
тезірек	быстрее	faster
тексеріп көру	проверять	check
төлем картасы	платежная карточка	payment card
тіркеуші	регистратор	registrar
хабарлама	объявление	announcement
халықаралық ұшу	международный рейс	international flight
шағымдану	обратиться с жалобой	to lodge a complaint
шипа	исцеление (целебный)	treatment
қоғамдық орындарда, көшеде, көлікте	**в общественных местах, на улице, на транспорте**	**in public places, on the street, on transport**
қала	город	city
қалашық	городок	town
аудан	район	area
ықшамаудан	микрорайон	microdistrict
тұрғын	житель	a citizen
жағалау	берег	bank, shore
сырты	внешняя сторона	outer side
шеті	край	edge
орталық	центр	center
алаң	площадь	square
даңғыл	проспект	avenue
көше	улица	street

қиылыс	перекрёсток	crossroad
кептеліс	пробка	traffic jam
жолақы	плата за проезд	payment for travel
аула	двор	yard
көлік	транспорт	transport
бағдаршам	светофор	traffic lighter
аялдама	остановка	stop, station
ескерткіш	памятник	monument
бақ	сад	garden
мәдени орталық	культурный центр	cultural center
әкімдік	акимат	akimat
аурухана	больница	hospital
емхана	поликлиника	polyclinic
дәріхана	аптека	pharmacy, drugstore
жедел жәрдем	скорая помощь	ambulance
асхана	столовая	canteen, dining room
дәмхана	кафе	a cafe
мейрамхана	ресторан	restaurant
шеберхана	мастерская	workshop
монша	баня	bathhouse
қонақүй	гостиница	hotel
пошта	почта	post office
дүкен	магазин	store, shop
сауда үйі	торговый дом	trading house
ойын-сауық орталығы	торгово-развлекательный центр	shopping and entertainment center
зауыт	завод	plant, factory
мектеп	школа	school
балабақша	детский сад	kindergarten
шаштараз	парикмахерская	hairdressing saloon
дүңгіршек	киоск	newsstand, kiosk
анықтама бюросы	справочное бюро	information desk/bureau
сұлулық салоны	салон красоты	beauty saloon
айналасы	вокруг	around
алды	впереди	ahead of
арты	позади	behind

жаны	рядом; около; возле	near
оң жақ	правая сторона	right side
сол жақ	левая сторона	left side
ақырын	медленно	slow
жақын	близко	close, near
алыс	далеко	far
өту	проходить	go through
сұрау	спросить	to ask
тоқтау	остановиться	stop
тұру	жить	live
жүру	идти	go
шапшаң, тез, жылдам	быстро	fast
мезгіл және процестерге қатысты уақыт	**период и время, связанные с процессами**	**the period and time associated with the processes**
маусым	сезон	season
көктемгі	весенний	adj. spring
жазғы	летний	adj. summer
күзгі	осенний	adj. autumn
қысқы	зимний	adj. winter
ғасыр	век	century
тоқсан	квартал	quarter
онкүндік	декада	decade
жартыжылдық	полугодие	half-year
мыңжылдық	тысячелетие	millennium
бос кез, бос уақыт	досуг	free time, entertainment
аралық (интервал)	интервал	interval
алды, қарсаңы	канун	int the eve
мейрам алдында, қарсаңында	канун праздника	int the eve of a holiday
өліара	межсезонье	off-season
қосымша демалыс	дополнительный отпуск	additional vacation
демалыс алу	получить отпуск	get a vacation
үзіліс	перерыв	break
үзіліссіз	без перерыва	without break
жұмыстағы үзіліс	перерыв на работе	break time, mealtime
уақыт тәртібі	порядок времени	time limit

уақыт тәртібін белгілеу	установка порядка времени	set the time limit
уақыт тәртібін сақтау	соблюдать порядок времени	maintain the time limit
от жағатын маусым	отопительный сезон	heating season
алдыңгүні	послезавтра	day after tomorrow
бүрсігүні	позавчера	day before yesterday
былтыр	в прошлом году	last year
биыл	в этом году	this year
басында	сначала	at first, at the beginning
аяғында	в конце	at the end
мәңгілік	вечность	eternity
қас қағым	мгновение	instant
бір сәтте	в одно мгновение	in an instant
көзді ашып жұмғанша	в мгновение ока	in a flash/in an instant
дейін, шейін	до	before
кейін	после	after
беске қарай	ближе к пяти	closer to five
онға жуық	около десяти	about ten
бұрын	раньше	before
баяғыда	давно	long ago
болашақта	в будущем	in future
күнделікті	повседневно	daily
жақында	скоро	soon
ерте	рано	early
кеш	поздно	late
әдетте	обычно	usually
кейде, анда-санда	иногда, время от времени	sometimes
бір күні, бірде	как-то раз, однажды	one day
үнемі, ылғи	постоянно, регулярно	constantly, regularly
жиі	часто	often
сирек	редко	seldom
күнде	каждый день	everyday
енді, қазір	теперь, сейчас	now
одан кейін	потом, после этого	later, after that
ежелгі заман	древность	antiquity
көне заман	глубокая древность	high antiquity

өте ерте заманда	в очень глубокой древности	in the extreme antiquity
қазіргі, осы шақ	настоящее	the present
өткен шақ	прошлое	past
ескі заман	старые времена (в старину)	old times
көненің көзі	свидетель прошлого	remnants of the old
уақыт өткізу	проводить время	spend time
тәулік бойы	круглосуточно	round the clock
басы; басталуы; бастамасы	начало	start; beginning
ең басында	в самом начале	at the beginning
жыл басы	в начале года	at the beginning of the year
күннің ортасы	середина дня	middle of a day
соңы; бітуі; аяқталуы; ақыры; шеті	исход; конец	end; ending
күн батарда	на закате; на исходе дня	at the end of the day
істің сәтті аяқталуы	благополучный исход дела	proper outcomes (of a day)
жыл соңында	в конце года	by the end of the year
айдың соңы, ақыры	конец месяца	the end of the month
ең соңында	в самом конце	eventually,finally
атқару мерзімі	исполнительный срок	executive term
жарамдылық мерзімі	срок годности	expiring time
жеткізу мерзімі	срок доставки	delivery time
жұмыстарды орындау мерзімі	срок выполнения работ	deadline
зейнетақы тағайындау мерзімі	срок назначения пенсии	the appointment time of the pension
қадағалау мерзімі	срок наблюдения	observation period
қолданылу мерзімі	срок использования	validity
құжаттың айналу мерзімі	срок документооборота	the proceeding period of the document
құжаттың әрекет ету мерзімі	срок действия документа	validity period of the document
мезгілі өтті	истек срок; просрочен	expired
мезгілінде орындалды	выполнено в срок	fulfilled on time
мерзімі өткенше	до истечения срока	before expiry of the term

мерзімі өтіп барады	истекает срок	expires
нормативтік қызмет мерзімі	срок нормативной службы	regulatory term of service
орындалу мерзімі	срок исполнения	period of execution
пайдалану мерзімі	срок эксплуатации	term of exploitation
сақталу мерзімі	срок хранения	storage period
сақтандыру мерзімі	срок страхования	term of insurance
тағайындалған мерзім	назначенный срок	appointed time
табиғат, ауа райын сипаттауға қатысты ұғымдар	**понятия, связанные с природой, погодные характеристики**	**concepts related to nature, weather characteristics**
бұтақ	сук (ветка)	branch
қабық	кора	bark
түбір	корень	root
сабақ	стебель	stem
тамыр	корень	root
бүршік	почка	bud
дің	ствол	trunk
ағаштың діңі	ствол дерева	tree trunk
хош иіс	аромат; благовоние	scent
тұқым	семена	seeds
құрлық	материк	continent
мұхит	океан	ocean
теңіз	море	sea
солтүстік	север	north
оңтүстік	юг	south
батыс	запад	west
шығыс	восток	east
ғарыш	космос	space
ғаламшар	планета	planet
күншығыс	восток	sunrise
күншығысқа қарай жүру	двигаться на восток; к востоку	move to East
Таяу Шығыс	Ближний Восток	Near East
Қиыр Шығыс	Дальний Восток	Far East
айдың тұтылуы	лунное затмение	lunar eclipse

ашық күн	ясный день	clear day
боран	буран; буря	blizzard
бұлтты	облачный	cloudy
бұлтты, түнерген	облачный, пасмурный	cloudy, gray
бұлтсыз	безоблачный	cloudless
бұлыңғыр	пасмурный, тусклый	cloudy, dark
бұршақ	град	hailstones
дала	степь	steppe
дауыл	ураган	hurricane
жаңбыр тамшысы	капля дождя	raindrop
жауын-шашын	дождевые осадки; ливень	rainfall
ақ жауын	мелький дождь	drizzle
сіркіреген жауын	моросящий	drizzly
найзағай	молния	lightning
жел	ветер	wind
баяу жел; бәсең жел; самал	бриз; легкий ветерок	breeze
салқын жел	прохладный ветер	cool breez
жылы	тёплый	warm
ылғалды	влажный; сырой	damp
көлеңке	тень	shadow
қар	снег	snow
қарлы боран	снежная буря	snow blizzard
құйын	вихрь	whirlwind
қапырық	духота	stuffiness
құрғақшылық	сухой; сущь; засуха; сухая погода	dry
қуаңшылық	засуха	drought
қуаңшылықпен күресу	борьба с засухой	combating drought
салқын	прохладный	cool
суық түсу	похолодание	cold snap
суық түсе бастады	наступило похолодание	there was a cold snap
тайғақ	гололёд	ice
тұман	туман	fog
тұман түсті	спустился туман	the fog came down
қалың тұман	густой туман	dense fog
көлдің бетін тұман басты	туман над озером	fog over the lake

тұтылу	затмение	eclipse
күннің тұтылуы	солнечное затмение	solar eclipse
барқан, құмтөбе, шағыл	барханы	barkhans
батпақ	топь; болото	bog
жаға	побережье	coast
жазық; тегістік	долина; равнина	valley; plain
жайылым	луг	meadow
жанартау	вулкан	volcano
жартас	скала	rock
жерасты үңгірі	пещера; подземный грот	underground grotto
құз, шыңырау	пропасть	abyss
ойпат	низменность	lowland
саванна	саванна	savannah
сөнбеген жанартау	действуюший вулкан	active volcano
сөнген жанартау	потухший вулкан	dormant volcano
тау шатқалы	горное ущелье	mountain gorge
таулы үстірт	плоскогорье	plateau
тереңдік	глубина	depth
төбе	холм	hill
түбек	полуостров	demi-island
түпсіз шыңырау	бездонная пропасть	bottomless abyss
үңгір	пещера	cave
шатқал	каньон	canyon
шөл	пустыня	desert
шұңқыр	впадина, углубление	pit
шың	вершина; пик	top
өсімдіктер және жануарлар әлемі	**мир животных и растений**	**animal and plant world**
арпа	ячмень	barley
бәйшешек	подснежник	snowdrop
бидай	пшеница	wheat
бұршақ	горох	peas
гүлшоқ	букет цветов	bouquet of flowers
емен	дуб	oak
жалбыз	мята	mint
жауқазын; қызғалдақ	тюльпан	tulip

жержаңғақ	арахис	peanut
жусан	полынь	sagebrush
жүгері	кукуруза	corn
күріш	рис	rice
қайың	берёза	birch
қалампыр	гвоздика	carnation
қарағай	сосна	pine
қарақұмық	гречиха	buckwheat
қымыздық	щавель	sorrel
қоңырау гүл	колокольчик	bell
лалагүл	лилия	lily
раушан гүлі	роза	rose flower
сұлы	овес	oat
тары	просо; пшено	millet
терек	тополь	poplar
түймедақ	ромашка	chamomile
үйеңкі	клен	maple
шырша	ель	spruce
жабайы	дикий	wilding
жабайы алма ағашы	дикая яблоня	wild apple tree
астық тұқымдастар	злаки	cereals
балды өсімдіктер	медоносные растения	melliferous
көпжылдық өсімдіктер	многолетние растения	perennials
біржылдық өсімдіктер	однолетние растения	annuals
төрт түлік	домашние животные	livestock
бие	кобыла	mare
балапан	цыпленок	chicken
әтеш	петух	rooster
қаз	гусь	goose
лақ	козлёнок	goat
ақтүлкі	песец	arctic fox
бөкен	антилопа	antelopes
бөлтірік	волчонок	wolf cub
бұғы	олень	deer
бұлғын	соболь	sable
доңыз	кабан	boar

жабайы жылқы	дикая лошадь	mustang
керік	жираф	giraffe
киік	сайгак	saigas
қабылан	леопард	leopard
қара қабылан	пантера	panther
қарақұйрық	джейран	gazelle
қорқау қасқыр	гиена	hyena
құндыз	бобер	beaver
маймыл	обезьяна	a monkey
су сиыры; бегемот	бегемот	hippo
суыр	сурок	marmot
тауешкі	горная коза	capricorn
тиін	белка	squirrel
түлкі	лиса	fox
мекендеу	обитать	inhabit
қауіп	опасность	danger
бостандық	свобода	freedom
қоректену	питаться	eat
иісті сезу	чувствовать запах	smell
құстар	птицы	birds
аққу	лебедь	swan
бозторғай	жаворонок	skylark
бұлбұл	соловей	nightingale
бүркіт; қыран	беркут; орёл	golden eagle
дауылпаз	буревестник	petrel
дегелек	аист	stork
жапалақ	сова	owl
қанат	крылья	wings
қараторғай	скворец	starling
қарға	ворона	crow
қаршыға	ястреб	hawr
сауысқан	сорока	magpie
сұңқар	сокол	falcon
тауыс	павлин	peacock
торғай	воробей	sparrow
тырна	журавль	crane

ұя	гнездо	nest
балық түрлеріне қатысты сөздер	**слова, касательные видов рыб**	**the name of fish**
балық	рыба	a fish
жайын	сом	catfish/wels
көксерке	судак	zander
сазан	сазан	carp
уылдырық	икра	caviar
шабақ	плотва	roach
шортан	щука	pike
ақсерке	белуга	beluga
ақбалық	жерех	asp
камбала	камбала	flounder
арқан балық	лосось	salmon
бекіре	осетр	sturgeon
ханбалық	форель	trout
ақтабан	лещ	bream
жәндіктер және бауырымен жорғалаушылар	**насекомые и пресмыкающиеся**	**insects, reptiles**
дернәсіл; балаңқұрт	личинка	larva
инелік	стрекоза	dragonfly
кесіртке	ящерица	lizard
күйе	моль	mole
құрт	червь	worm
маса	комар	mosquito
өрмекші	паук	spider
сона	оса	wasp
тасбақа	черепаха	turtle
ұлу	улитка	snail
шегіртке	саранча	grasschopper
шіркей	мошка	blackfly

V БӨЛІМ

ТҰЛҒАЛАР	ЛИЧНОСТЬ	PERSONALITY
есім қою	**наречение имени**	**naming**
есім беру; ат қою	выбирать имя; наречение имени	call
аты затына сай	фразеологизм: имя соответствует его сущности	Phraseological unit: the name of a person as a manifestation of his essence
құрметіне қойылу	назвать в честь (кого-то)	to name in honor of (someone) name after
үміт	надежда	hope
үміт ақтау	оправдать надежды	meet one's hopes
кейінгі кезде	в последнее время	lately
көбею	увеличиваться	increase
дана	мудрый	wise
зор	крепкий	strong
мағына	значение	value
сәттілік	удача	luck
есте сақтау	запомнить	remember
салт-дәстүрлер	обычаи и традиции	customs and traditions
жүз жасасын	пусть проживёт сто лет	let him live a hundred years
айтқаның келсін	пусть всё, сказанное тобой, исполнится	let the wishes come true
жемісін көру	пожинать плоды	reap the rewards
ниет	намерение	sincere intention
ниеттену	искреннее намерение	intention
шексіз	безграничный	unlimited
мереке; қонақ шақыру	**праздник; приглашение гостей**	**holiday inviting guests**
шілдехана	праздник в честь новорождённого	the feast in honor of the newborn
туған күн	день рождения	birthday

қоныс тойы	новоселье	housewarming
шаңырағың биік болсын	фразеологизм: пусть купол твоего дома будет высоким и светлым	phraseology: let the top of your house be high and light
үйлену тойы	свадьба	wedding
Наурыз мейрамы	праздник Наурыз	Nauryz holiday
Құрбан айт	религиозный праздник мусульман – Курбан айт	the religious festival of Muslims
Жаңа жыл	Новый год	New year
Жеңіс күні	День победы	Victory Day
Тәуелсіздік күні	День независимости	Independence Day
Мемлекеттік рәміздер күні	День государственных символов	day of state symbols
қонақ	гость	visitor/guest
қонақжай	гостеприимный	hospitable
салтанатты	торжественный	solemn
тосынсый	сюрприз	surprise
құттықтау	поздравление (-ять)	congratulate (-tion)
құрметті	уважаемый	respect
ұйымдастыру	организовать	organize

өткізу	проводить	hold
шақыру	приглашать	to invite
тілек айту	провозгласить тост; желать; пожелать	wish
тойлау	праздновать	celebrate
табысқа жету	добиваться успеха	to succeed
тілектес	доброжелатель	well-wisher
игі тілек	доброе пожелание	good wishes
бейресми	неофициальный	informal
қажымас қайрат	неиссякаемая энергия	inexhaustible energy
адамға қатысты жалпы бағалау	**оценка человека в общем плане**	**assessment of a person in general terms**
адал	честный	honest
аққөңіл	искренний	sincere
аққұба	светлый	light
атақ	известность; слава	prominence
ашуланшақ; ашушаң	вспыльчивый; раздражительный	quick tempered
әдепті	воспитанный	well-mannered
әділ	справедливый	equitable
әділдік	справедливость	justice
әлсіз	слабый	weak
әрқашан	всегда	always
бағындыру	подчинять	subdue
бай адам	богатый человек	rich man
басшының беделі	авторитет руководителя	authority of a manager
батыл	решительный; смелый	decisive
батыр, ер	герой	worthy
бәсекелес	конкурент; соперник	competitor
беделден айырылу	потерять авторитет	lose credibility
бейне	образ	image
белсенді	активный	active
болжағыш	предвидящий; предсказатель	predictor
бос сөзге құмар кісі	фразер; пустомеля; болтун	phraser, chatterbox
бөлісу	поделиться	share
бөспе	хвастун	ratchet

бұйра шашты	кудрявые волосы	curly hair
біздің байлығымыз; қазынамыз	наша жемчужина; богатство	our pearl
білімді	образованный	educated
білімі терең адам; ғұлама	мудрый; образованный; умный	titanium wiseman
бірауыздан	единогласно	unanimously
бірбеткей	принципиальный	principled
ғашық болу	влюбляться	fall in love
ғылымның ғұламалары	титаны науки	titans of science
ғылымның көрнекті кемеңгері	корифей науки	Coryphaeus of science
данышпан	гений	genius
дарындылық	одаренность; талантливость	giftedness
дарынсыз	бездарь	mediocrity
дарынсыздық	бездарность	incompetence
дегдар, таңдаулы топ	элита	elite
доғару	останавливать; прекращать	stay; cease
дөрекі	грубый	rude
енжарлық	равнодушие	indifference
еңбек ері	герой труда	hero of labor
еңбекқор	трудолюбивый	hard-working
ер көңілді; қайырымды	мужественный; добрый	knight
ерекше құбылыс; феномен	феномен	phenomenon
ерке; сүйікті	любимец	darling
еріншек	ленивый	lazy
есті	разумный	clever
есті қыз	умная девочка	smart girl
жағымсыз қасиет	отрицательная черта	negative feature
жақтырмау	не одобрять	disapprove
жалқау	лентяй	lazy
жау	враг	enemy
жетістік	достижение	attainment achievement
жолы болу	везение; удачливость	to be lucky

жігерлі	энергичный; настойчивый; усердный; неутомимый; инициативный	brave
зерек	смышлёный	smart, clever
зерттеу	исследовать	investigate
келіссөз	переговоры	conversation
кемеңгер, корифей	гений; корифей	coryphae
көк көзді	голубоглазый	blue eyed
көңілді	весёлый	cheeful
көпшіл	общительный; коммуникабельный	sociable
көреген	дальновидный; зоркий	visionary
көрікті	видный	handsome
көшбасшы	лидер	leader
қайғылы	печальный	sad
қайратты	сильный; энергичный	strong
қалаулы; таңдаулы	избранный	chosen
қара шашты	черноволосый	black haired
қарақат көз	чёрные глаза	eyes like a currants (black)
қараторы	смуглый	dark
қатыгез	жестокий	cruel
қауіпсіздік	безопасность	Security, safe
қиялшыл	фантазер	fantasist
қоғамдағы бедел	авторитет в обществе	standing in society
қолдау	поддерживать	to support
қолынан келмейтіні жоқ	мастер на все руки	skillful fingers skilled hands
қорқақ	трусливый	sneaky
қошемет	уважение; почет	respect
қуанту	радовать	rejoice
құрмет тұту	уважать; чтить	honor
құрметтеу	уважать	respect
құрметті жан	уважаемый человек	a honorable man
құрылым	структура	structure
лайықты	подходящий; соответствующий	suitable
мең	родинка	mole

мойындау	признавать; осознавать	to acknowledge
мықты	сильный	strong
мылжың	болтун	chatterbox
негізін қалау	заложить основу	lay the foundation
оқымысты	ученый	scientist
ол химия саласында беделі жоғары адам	Он крупный авторитет в области химии	He is a major authority in the field of chemistry
өзге	другой; иной; особый	other
өкіну	сожалеть *(о случившемся)*; раскаиваться	regret
өмірге құштар	любить жизнь; жизнелюбивый	to love life
періште	ангел	angel
салмақты, сабырлы	спокойный	calm
сараң	жадный	greedy
сенімді	верный	faithful
сөзге шешен	красноречивый	eloquent
сұсты	грозный; суровый	formidable
тақырбас	лысый	bald
тапқыр	остроумный	witty
тапсыру	поручать	entrust
тарихи тұлға	историческая личность	historical personality
тиянақты	основательный; дельный	solid
толық	полный	full
тұйық	молчун	silent
түсіну	понимать; усваивать	understand
тынбай еңбек ету	работать без отдыха	work without rest
тілтабысқыш	общительный	communicative
уайымшыл	пессимист; беспокойный; меланхолик	pessimist anxious
ұйқышыл	соня	sleepyhead
ұқыпты	аккуратный	attentive
ұялшақ	застенчивый; стеснительный	shy
халықтың қалаулысы	избранник народа	elected representative
шайқасу	сражаться	fight
шешім қабылдау	принять решение	decide

шыдамды	терпеливый	patient
жүзі жылы	миловидный	good-loking
эстетикалық бағалау	**оценка чего-либо в эстетическом плане**	**appraisal of something aesthetically**
әсемдік, көркемдік, сұлулық	красота	beauty
ғажап, тамаша	прелесть	gorgeous
амандық; аман-есендік; саулық	благополучие; здравие; невредимость	prosperity; health; unscathed
еңбегіне қарай	по заслугам	on merit
жауһар	шедевр	masterpiece
адамды сипаттау үшін қолданылатын сөздер	**слова, используемые для описания человека**	**words used to describe a person**
бас	голова	head
бет	лицо	face
жақ	щека	cheek
желке	затылок	back of the head
иек	подбородок	chin
иық	плечо	shoulder
кекіл	чёлка	bang
кеуде	грудь	chest
көз	глаза	eye
көкірек	грудная клетка	thorax
кірпік	ресницы	eyelashes
қабақ	веко	eyelid
қалың	густой	thick
қарашық	зрачок	pupil
қас	брови	eyebrow
қол	рука	arm
құлақ	уши	ear
маңдай	лоб	forehead
ми	мозг	brain
самай	висок	temple
шаш	волосы	hair

VI БӨЛІМ

МАМАНДЫҚТЫҢ БӘРІ ЖАҚСЫ	ВСЕ ПРОФЕССИИ ХОРОШИ	EVERY OCCUPATION IS GOOD
кәсіп	профессия	profession occupation
кәсіпкер	предприниматель	businessman
маман	специалист	specialist
мамандық	специальность	specialty
ғалым	учёный	scientist
заңгер	юрист	lawyer
дәрігер	врач	doctor
мейіргер	медбрат; медсестра	nurse
сәулетші	архитектор	architect
есепші	бухгалтер	accountant
аспаз	повар	cook
ғарышкер	космонавт	astronaut
хат	письмо	letter

хатшы	секретарь	secretary
аудару	переводить	translate
аудармашы	переводчик	translator, interpreter
оқыту	обучать	to teach
оқытушы	преподаватель	teacher
мұнайшы	нефтяник	oilman
сатушы	продавец	shop assistant
тілші	журналист	journalist
жұмысшы	рабочий	workman
жүргізуші	водитель	driver
биші	танцовщица; танцор	dancer
білікті маман	квалифицированный специалист	qualified specialist
қаржыгер	финансист	financier
тәрбиеші	воспитатель	tutor
құрылысшы	строитель	builder
саудагер	торговец	dealer
тігінші	портной; портниха; швея	tailor
тіл үйренуші	изучающий язык	language learner
көмекші	помощник	assistant
бас маман	главный специалист	chief specialist
түлек	выпускник	high school graduation
ұжым	коллектив	collective
шенеунік	чиновник	official
анағұрлым	гораздо; значительно; намного	much; more
асығу	торопиться	rush
асығыстық	спешка; спешность; торопливость	haste
ауыстыру	менять; заменять	transfer
әлдеқашан	давно; давным-давно	long
әрдайым	всегда	always
әсерлі	впечатляющий	impressive
бейбітшілік	мир	peace
білімділік	образованность	education
бірлестік	объединение	an association
дауыс көтермеу	не повышать голос	do not lift a voice

еңбек келісімшарты	трудовой договор	employment contract
жарасу	подходить; гармонировать; быть к лицу *(об одежде)*	suit
жарнамалау	рекламировать	to advertise
жөнелту	отправлять	send
жұмыс өтілі	стаж работы	work experience
жұмыс	часы работы	opening hours
жұмысбастылық	занятость	employment
жұмыссыздық	безработица	unemployment
кәсіпорын	предпрятие	enterprise
кеңес	совет	advice
киім үлгісі	образцы одежды	samples of clothes
көрсеткіш	показатель	index
күйзеліс	кризисное состояние	crisis
күндіз-түні	днем и ночью	day and night
күш-жігер	вся сила	an effort
қанағатсыздық	жадность; корыстолюбие; алчность	greed
қауырт	спешный; авральный	rush
құжат	документ	document
құрастыру	составлять	compose
қысым көру	оказывать давление; давить	exert pressure
мазаламау	не беспокоить	do not disturb
мақсатшыл	целеустремленный	purposeful
назар салу	обратить внимание	note
нышан	знак	sign
оқу орны	учебное заведение	school
пікірлесу	обмениваться мнениями	exchange views
сәті түсу	удаваться	work out
сенімділік	уверенность	confidence
сөзшең	разговорчивый; красноречивый	eloquent
табанды	стойкий; упорный	persistent
табандылық	настойчивость	insistence
табыс	доход	income
тазалық	чистоплотность; чистота	cleanilness

талқылау	обсуждать	discuss
таң-тамаша	удивляться	be surprised
татулық	дружба; согласие	friendship
тоқтатпау	не останавливать	do not stop
толтыру	заполнять	fill
тосқауыл	преграда; препятствие	block
хабар алу	получить известие	to hear
шыдамсыздық	нетерпеливость	impatience
тұрғынжайын сипаттау үшін қолданатын сөздер	**слова, используемые для описания жилья**	**words used to describe living**
көпқабатты	многоэтажный	multi-storey
жеке үй	частный дом	private home
жер үй	частный дом	a private house
жалға алу	арендовать	to rent
жалға беру	сдавать в аренду	lease
қабырға	стена	wall
бұрыш	угол	corner
баспалдақ	лестница	stairs
төгу	выливать	pour out
жуынатын бөлме	ванная комната	bathroom
әжетхана	туалет	toilet
дәліз	коридор	corridor
қонақ бөлме	гостиная; зал	living room
жату	ложиться	go to bed
жатын бөлме	спальная комната	bedroom
ұйықтау	спать	sleep
кең	широкий	wide
жылы	тёплый	warm
жайлы	удобный	comfortable
тар	узкий	narrow
ыңғайлы	удобный	convenient
үй шаруашылығына қатысты ұғымдар	**слова, связанные с домохозяйством**	**household words**
жуу	мыть	wash
кептіру	сушить	dry
кигізу	одевать	dress

кір жуу	стирать вещи	wash things
қайнату	кипятить	boil
пісіру	варить	boil
қою	поставить	put
ілу	повесить	to hang up
қолдану	пользоваться	enjoy
қуыру	жарить	fry
ояну	просыпаться	wake
салу	помещать; положить; класть	lie down
сүрту	вытирать	wipe
тазалау	чистить	clean
шаң сору	пылесосить	vacuum
шығару	выносить	endure
істеу	делать	do
ішу	пить	drink
бұзылу	испортиться; портиться; ломаться; сломаться	break down
қоқыс тастау	выбросить мусор	to throw out the trash
жөндеу	ремонтировать	repair
қызмет көрсету	**обслуживание**	**service**
халыққа қызмет көрсету орталығы	центр обслуживания населения	center of service of the population
техникалық қызмет көрсету орталығы	центр технического обслуживания	center of maintenance
аяқ киім жөндеу шеберханасы	мастерская по ремонту обуви	shoe (repair) workshop
сағат жөндеу шеберханасы	мастерская по ремонту часов	watch (repair) workshop
көшірме орталығы	копировальный центр	copy center
жанармай бекеті	автозаправочная станция	gas station
медицина саласында қолданатын сөздер	**слова, используемые в области медицины**	**health related words**
тері ауруының дәрігері	дерматолог	dermatologist
жүрек ауруының дәрігері	кардиолог	cardiologist
дәрігерлер кеңесі	врачебный консилиум	consultation

сынықшы	ортопед; костоправ	orthopedist
құлақ ауруын қарайтын дәрігер	отоларинголог	laryngologist
емші	лекарь	healer
медицина қызметкерлері	медицинский персонал	medical staff
шөппен емдеуші	травник	herbalist
ұйқы бұзылу	нарушение сна	sleep disorder
жарақат	рана	wound
соқырішек	аппендицит	appendicitis
дәрігер шақыру	вызвать врача	to call a doctor
емдеу	лечить	to treat
тыныс алу	дышать	to breathe
ота	операция	sergery
ота бөлмесі	операционная	operating room
емдеу-сауықтыру орны	профилакторий	treatment centres
дәрігерге қаралу	посещение врача	to see a doctor
шаншу	колики	colic
сауығу	выздоравливать	to recover
байлау	завязывать; перевязать	to tie up
жұту	глотать	to swallow, ingest
тамызу	капать	to drip
асқазан-ішек ауруы	желудочно-кишечные заболевания	gastrointestinal diseases
артериялық қан қысымы	артериальное давление	arterial blood pressure
аурудың алдын алу	профилактика	resist disease
сергектік	бодрость	cheerfulness
буындардың ауыруы	боль в суставах	joint pain
дәрумексіздік	авитаминоз	vitamin defiencies
іріңдік	абсцесс	abscess
ұмытшақтық	амнезия	amnesia
ағзаның тітіркенуі	аллергия	allergy
қаназдық (анемия)	анемия	anramia
аққандылық	белокровие	leukemia
жындану	бешенство	rabies
қабыну	воспаление	inflammation
буыны таю, буыны шығу	вывих	dislocation
асқазан ауруы	гастрит	gastritis

сары ауру	гепатит	hepatitis
артериялық қысымның төмендеуі	гипотония	hypotension
дем алу	вдох	breath
дем шығару	выдох	exhalation
аштық	голод	hunger
қалғу	дремота	drowsiness
тыныс	дыхание	breath
шөл, шөлдеу	жажда	thirst
дәрі	**лекарство**	**medicine**
дәрумендер	витамины	vitamins
шипалы батпақ	лебечная грязь	healing mud
дәрі-дәрмектер	медикаменты	medicines
қырмызыгүл	календула	calendula
дәрілік қырмызыгүл	календула лекарственная	calendula officinalis
майсана	касторка	castor oil
сұйық дәрі, микстура	микстура	potion
тұнба	настой	infusion
апиын	опий	opium
уға қарсы дәрі	противоядие	antidote
емдеу құралдары	**лечебные средства**	**remedial measures, therapeutic agents**
жылытқы	грелка	hot water bottle
дәрі тамызғыш	капельница	IV fluids
қышақағаз	горчичник	mustard plaster
бұрау	жгут	tourniquet
ингалятор	ингалятор	inhaler
компресс	компресс	compress
қандауыр	скальпель	scalpel
спорт кешенінде	**в спорткомплексе**	**in sport center**
шұғылдану	заниматься	go in for
көтеру	поднимать	to lift
сүңгу	нырять	to dive
бату	тонуть	to sink
құрама	сборная	national team

жанкүйер	болельщик	fan
айғайлау	кричать	to shout
демеуші	спонсор	sponsor
көрмеде	**на выставке**	**at an exhibition**
өнер қайраткері	деятель искусства	artistic creator
танымал	популярный	popular
шығармашылық	творчество	work
бейнелеу өнері	живопись; изобразительное искусство	painting
шебер	мастер	master
өнертапқыш	изобретатель	inventor
түрлі түсті	цветной	color
қолөнер	рукоделие	handiwork
мүсін	скульптура	sculpture
кинода	**в кино**	**at cinema**
әртіс	артист	actor/actress
кейіпкер	герой; персонаж	hero
көрермен	зритель	spectator
қатар	ряд	row
тұсаукесер	премьера; презентация	premiere, presentation
Қазір қандай фильм болып жатыр?	Какой фильм сейчас идет?	What film is being showed now?
Комедия, фантастика, мелодрама, не таңдайсың?	Что выберешь: комедию, фантастику, мелодраму?	What do you choose: comedy? fantasy? melodrama?
театрда	**в театре**	**in theatre**
басты рөл	главная роль	main role
қайраткер	деятель	figure
өнер көрсету	выступать	to act
мазмұны	содержание	content
сезім	чувство	feeling
сыйлық иегері	обладатель премии	Award winner
сахна	сцена	scene

шымылдық	занавес	curtain
пьеса кейіпкері	герой пьесы	hero of play
Спектакльде кім ойнайды?	Кто играет в спектакле?	Who is playing in the performance?
кітапханада	**в библиотеке**	**in library**
оқиға	событие	event
басылым	издание	edition
бет	страница	page
жазушы	писатель	writer
оқырман	читатель	reader
өлең жазу	писать стихи	write poetry
ойлап табушы	изобретатель	inventor
сыншы	критик	critic
армандаушы	мечтатель	dreamer
данышпан	мудрец	wise man
ойшыл	мыслитель	thinker
негізін салушы	основоположник	founder
концерт залында	**в концертном зале**	**in the concert hall**
бағдарлама	программа	program
сазгер	композитор	composer
домбыра	домбра	dombra (kazakh stringed folk instrument)
күй	кюй	kuy
күйсандық	пианино	piano
қобыз	кобыз	kobuz (kazakh stringed folk instrument)
әуен	мелодия	melody
домбыра тарту	играть на домбре	play the dombra
теміржол вокзалында	**на железнодорожном вокзале**	**at the railway station**
шығарып салу	провожать	to see off
қарсы алу, күтіп алу	встречать	to meet
қозғалыс кестесі	расписание направлений	schedule of the directions
жеке куәлігі	удостоверение личности	identification

жолаушы	пассажир	passenger
жолсерік	проводник	conductor
жүрдек	скорый; скоростной	fast
орын	место	a place
босату	освободить	to release
астыңғы	нижнее	lower
үстіңгі	верхнее	upper
жүк	груз	freight
әуежайда	**в аэропорту**	**at the airport**
әуе көлігі	авиатранспорт	air transport
төлқұжат	паспорт	passport
ұшақ	самолёт	plane
ұшу	вылетать	fly out
бортсерік	бортпроводник	steward
аялдамада	**на остановке**	**at the stop**
троллейбус	троллейбус	trolley bus
трамвай	трамвай	tram, tramway
метро	метро	subway, underground
автотұрақ	автостоянка	parking
автобус	автобус	bus

VII БӨЛІМ

ОТАНДЫҚ ТАУАР	ОТЕЧЕСТВЕННЫЙ ТОВАР	DOMESTIC GOODS
кітап бастыру	кногоиздание; книгоиздательство	book-printing
орманшаруашылығы	лесоводство	forestry
ағаш дайындау	лесозаготовка	logging
ағаш құлату	лесоповал	felling
сабын қайнату; сабын жасау	мыловарение	soap making
қант қайнату	выварка сахара, варка сахара; сахароварение	sugaring

көмір шығару	угледобыча	coal mining
кәсіп; тірлік	ремесло; промысел; работа	activity; work
иіру	прядение; витье; рукоделие	spinning
қолөнер	ремесло	craft
сыра қайнату; сыра ашыту	пивоварение	brewing
шарап ашытушылық	виноделие	winemaking
тұз қайнату	солеварение; выварка соли; вываривать соль	salting
жібек иіру	щелкопрядение	click-spinning
жүн иіру	щерстопрядение	spinning
вагон жасау	вагоностроение	car building (wagon construction)
жеңіл индустрия	легкая индустрия	light industry
кеме жасау	кораблестроение	shipbuilding
ағаш өнеркәсібі	лесопромышленность	forest products industry
машина жасау	машиностроение	mechanical engineering
халық шаруашылығының маңызды салалары	важнейшие отрасли народного хозяйства	the most important branches of the national economy
мал шаруашылығы саласы	отрасль животноводства	animal husbandry sector

жол салу	строительство дорог	constraction of roads
құрылыста жұмыс істеу	работать на строительстве	works of constraction
темір жол салу	строительство железных дорог	railway construction
ғимараттар құрылысы	строительство зданий	construction of buildings
отандық өндіруші	отечественный производитель	domestic manufacturer
тауар	товар	product
сүт өнімдері	молочные продукты	dairy (products)
сапалы	качественный	qualitative
ұзақ	долго; продолжительно	long
тұрақты	постоянный; стабильный;	constant
жүлде	приз	prize
ұлттық байқау	национальный конкурс	national contest
абыройлы	авторитетный; пользующийся уважением	authoritative
ұқсастық	сходство	resemblance
ерекешелену	обособляться; особо выделяться; выделяться	detach oneself
басымдық беру	приоритет	a priority
мән беру	придавать значение	attach importance
үлес қосу	вносить лепту; вклад	contribute
тағайындау	назначать	assign
жүз шақты	около ста	about a hundred
озып шығу	опередить	get ahead of
жоғары дәреже	высокий статус	high status
жеңіп алу	выиграть	win
үміткер	претендент	contender
ие болу	достичь; добиться; быть владельцем	have
санат	категория	category
тұтыну	потребление	consumption
тұтынушы	потребитель	consumer
тексеруші	проверяющий	inspection
тарап	сторона	side
беделді	авторитетный; влиятельный	authoritative

түзету	корректировать; исправлять; поправлять	rectify; correct
келісуші	согласующий; переговорщик	negotiating
әмбебап	универсальный	universal
сатып алушы	покупатель	buyer
жарамдылық	годность; пригодность	suitability
ыңшыңы; абыр-дабыр	гам; шум	noise
рахаттану	наслаждаться	enjoy
ойлап табу	придумывать	invent
өнертабыс	изобретение	invention
ізім-қайым жоғалу	пропавший без вести	missing
ұрлық	воровство; кража	theft
ұсталу	задержание	detention
кінәлі	виновный	guilty
ендеше	если так; в таком случае; итак	in this case
бәрекелді!	браво; здорово!	bravo; great
шіркін!	*о!; эх!* (выражение чувства восторга, удовлетворения, пожелания или сожаления)	eh
жарайсың	молодец	well done
жалақы	заработная плата	wage; salary
дайын өнім	готовая продукция	finished products
өндіруші	производитель	manufacturer
жасалу	делаться; изготовляться	be made
нарық	рынок	market
ұлттық нақыш	национальный колорит	national character
іс	дело	a businness
өңір	регион	region
жолықтыру	встретить	meet
күмбірлеу	звучать приглушенно	sound muffled
жөн	верно; правильно	right
қолға тию	попадание в руки	getting into hands
туынды	произведение	composition
жұмыспен қамту	обеспечение работой	to provide job
өндіріс	производство	production

болашақ	будущее	future
шынайы	настоящий; истинный	present
әкімшілік	администрация	administration
риза	согласный; довольный	consonant
есеп қағазы	бумажный отчет	paper report
дақ	пятно	spot
шағым	жалоба; просьба	a complaint
тегін	бесплатный	free
иемдену	овладевать	seize
қолжетімді	доступный	available
экономика саласына қатысты ұғымдар	**слова, связанные с экономикой**	**economics related words**
салымшы	вкладчик	contributor
салық	налог	tax
салық төлеуші	налогоплательщик	taxpayer
жеке меншік иесі	собственник	possessor
қайырым жасаушы, меценат	благотворитель	benefactor
депозит салушы	депонент	depositor
қарыздар	должник	debtor
үлескер	дольщик	interest-bearer
ереуілші	забастовщик	striker
мұра қалдырушы	завещатель	testator
асыраудағы, қараудағы адам	иждивенец	dependent
бір іске, кәсіпке капитал салушы адам; инвестор	инвестор	investor
қарыз беруші	кредитор	creditor
алпауыт	магнат	magnate
мұнай магнаты	нефтяной магнат	oil tycoon
делдал	маклер	broker
мұрагер	наследник	heir
көтерме саудагер	оптовик	wholesaler
жарнашы	пайщик	shareholder
төлеуші	плательщик	payer
жалдаушы; мердігер	подрядчик	contractor

құрылыстағы мердігер	подрядчик в строительстве	contractor for the construction
кепілгер	поручитель	guarantor
делдал	посредник	mediator
жеткізуші	поставщик	provider
бақылаушы, ревизор	ревизор	auditor
жеке меншік иесі	собственник	owner
қаржы	финансы	finance
жарна	взносы	fee
салым	вклад	contribution
қосымша шығындар	дополнительные затраты; расходы	additional expenses
бағам	курс	currency rate
қолма-қол ақша	наличные деньги	cash
пайыз	процент	percent
баж салығы	пошлина	tax
жәрдемақы	пособие	benefit, allowance
алғы төлем	аванс	prepaid expense
жанама салық; акциз	акциз	excise duty
пара	взятка	bribe
айыппұл	штраф	fine
шегеру	вычет	deduction
кепілдеме, кепілақы	задаток	deposit
ұсталған шығын	издержки	costs
импорт, шеттен әкелу	импорт	import
қазына	казна	treasury, coffers
мемлекеттік қазына	государственная казна	state treasury
қаржылық салымдар	капиталовложения	investments
пәтерақы	квартплата	rent
қойма, көмбе, қазына	склад; помещение; клад	hoard
несие	кредит	credit
үстеме	надбавка	surcharge
қор, жинақ, қорлану	накопление	accumulation
үстеме баға	наценка	extra charge
ҚҚС (қосылған құн салығы)	НДС	VAT
қамтамасыз ету	обеспечение	security

ақша жіберу, аударым	денежный перевод	money transfer
жинақ ақша	сбережение	saving
көмек; көмек қарыз	ссуда	loan
құн	стоимость	standing
сақтандыру; қамсыздандыру	страховка	insurance
мүлікті сақтандыру	страховка имущества	property insurance
сақтандыру құжаттарын рәсімдеу	оформить страховку	arrange insurance
көмекқаржы	субсидия	subsidy
мемлекеттік көмекқаржы	государственная субсидия	state subsidy
қайырымдылық	благотворительность	charity
кепіл	залог	deposit
жекешелендіру	приватизация	privatization
қаржыландыру	финансирование	financing
салыстыру, жүйелеуді білдіретін критерилер	**критерии сопоставления, систематизации**	**indicating criteria for comparison, ordering**
шек, шекара	граница	border
біркелкілік, біртүрлілік	единообразие	uniformity
балама, эквивалент	эквивалент	equivalent
эталон, үлгі	эталон	standard

VIII БӨЛІМ

ӘЛЕМДЕ ТАЛАЙ ҚЫЗЫҚ БАР	В МИРЕ ЕСТЬ МНОГО ИНТЕРЕСНОГО	THERE ARE SO MANY FUN THINGS IN THE WORLD
әлемдегі қызықты мәліметтер	интересные факты в мире	interesting facts in the world
назарларыңызға ұсынамыз	предлагаем вашему вниманию	we offer you
салмағы мен көлемі жағынан үлкен	больше по объему и весу	more by volume and weight
халықтың айтуынша	по словам людей	according to people
дұрыс пікір	правильное мнение	correct opinion
зерттеу жүргізген	проведено исследование	conducted research

ешбір кем емес	ничуть не меньше	no less than
анықтау	определить	to define
таңғажайып ағаштар	удивительные деревья	wonderful trees
мүмкін емес	не может быть	cannot be
соңғы кездері	в последнее время	during the last period
тиімді	выгодный	advantageous
пайдасы бар	полезно; полезный	to be useful
шынымен	на самом деле	actually
өз-өзіңді алдау	обманывать себя	lying to yourself
уақыт өлтіру	убивать время	waste time
ұзақ өмір сүру үшін	чтобы долго жить	to live long
статистикалық мәлімет бойынша	по статистическим данным	according to statistical data
медициналық көрсеткіштер	медицинские показатели	medical indicators
мүмкіндік	возможность	opportunity
зерттеу нәтижесі	результат исследования	results of research

нәтижені құптау/растау	подтверждение результата	confirmation of the results
бірнеше гипотеза	несколько гипотез	several hypotheses
теріс ықпал ету	отрицательное воздействие	negatively affect
сенімін ақтау	оправдывать веру	justify belief
ұятқа қалдыру	опозорить; не оправдать надежду	shame
басты қасиеті	основное качество	main qualities
сену	верить	believe
куә болу	быть свидетелем	to be a witness
қызықты оқиға	интересное событие	interesting event
таңғалдыру	удивлять	surprise
алып ара тұқымы	порода гигантских пчел	breed of giant bees
сүт беретін ағаш	молочная древесина	dairy wood
айнымау	быть похожим	to be like
жағымсыз ойлардан арылу	избавление от негативных мыслей	empty mind of negative thoughts
жолын табу	найти способ	find a way
пайдалануға болады	может использоваться	can be used
сенуі қиын (жаңалық)	трудно поверить	cannot believe
басқаша айтқанда	другими словами	in other words
жадыны өшіру	удалить память	free memory
бір-біріне ұқсас	похожие друг на друга	similar to each other
ең кішкентай	самый маленький	the smallest
ең үлкен	самый большой	the biggest
ең ауыр	самый тяжелый	the heaviest
ең қымбат	самый дорогой	the most expensive
ең бай	самый богатый	the richest
Гиннес рекордтар кітабы	книга рекордов Гиннеса	The Guinness Book of Records
кітапқа енген	внесен в книгу	to be entered in book
кейінгі тізім	последующий список	further list
рас	правда	true
өтірік	ложь	lie
жалған мәлімет	ложная информация	false information
әлемді дүр сілкіндіру	шокировать мир	shocking the world
бұрынырақ	пораньше	early

бастан-аяқ	от начала до конца	from the beginning to the end
біршама	несколько	several
дерек	данные	data
ағза	организм	organism
қиындыққа ұшырау	воздействие трудностей, оказаться в трудном положении, ситуации	impact of difficulties
топтастыру	группировать	to group
ұқсату	уподоблять; находить сходство	liken
ұзақтық	продолжительность	duration
төзімділік	терпеливость	patience
мазасыздық	беспокойство; тревога	anxiety
маусымдық	сезонные	seasonal
сөз қылу	говорить; судачить; обсуждать	speak
ықпал ету	влияние	influence
шапшаңдық	скорость	rapidity
минерал, асыл тастар, металға қатысты ұғымдар	**минералы, драгоценные камни, слова, связанные с металлом**	**minerals, precious stones, words related to metal**
балшық	глина	clay
әктас	известняк	limestone
құм	песок	sand
саз	глина	clay, clunch
бетон	бетон	concrete
шыны	стекло	glass
бояу	краска	colour, paint
желім	клей	glue, paste
гипс	гипс	plaster
пластмасса	пластмасса	plastic
табиғи силикаттар	природные силикаты	natural silicates
силикаттардан жасалған құрылыс материалдары	строительные материалы из силикатов	building materials from silicates
кесек	брусок	bar
кесек алтын	брусок золота	a bar of gold

өртелген кірпіш	обоженный кирпич	adorned brick
асыл тастар	драгоценные камни	jewels, precious stones
алмаз	алмаз	diamond
анартас, гранит	гранит	granite
гауһар	бриллиант	diamond
жақұт	сапфир	sapphire
зүбаржат	изумруд	emerald
зүбаржат жүзік	перстень с изумрудом	ring with emerald
кәріптас	янтарь	amber
көгілдір ақық	бирюза	turquoise
маржан	коралл	coral
меруерт, інжу	жемчуг	pearl
металдар	металлы	metals
темір	железо	iron
қорғасын	свинец	lead
қалайы	олово	tin
алюминий	алюминий	aluminium
қола	бронза	bronze
мыс	медь	copper
алтын	золото	gold
күміс	серебро	silver
суға, табиғи апатқа қатысты қолданылатын сөздер	**слова, относящиеся к воде, природным стихиям**	**words related to water, to force of nature**
су ағындары	водные потоки	water flows
сарқырама	водопад	waterfall
бастау	источник	sourse
толқын	волна	wave
ағыс	течение	flow
су кеңістігі	водное пространство	water area
су қоймасы	водохранилище	storage reservioir
су айдын	акватория	water area
айлақ	гавань	harbor, port
табиғи апаттар	природные стихии	natural elements, force of nature
дауыл	гроза	storm
жер сілкінісі	землетрясение	earthquake

су тасқыны	наводнение	flood
өрт	пожар	fire
көшкін	лавина	avalanche
қар көшкіні	снежная лавина	snow avalanche
қалдықтар	отходы	waste products
шаң	пыль	dust
қоқыс	мусор	rubbish
темір қалдықтары	металлолом	scrap metal
қағаз қалдықтары	макулатура	waste paper
күл қоқыс	зола	ashes/leach
сұйықтық және май заттарына қатысты қолданылатын сөздер	**слова применяемые касательно масел и жидкостей**	**words related to liquids and oils**
иіссу	духи	perfume
сұйықтық	жидкость	liquid
тұздық	рассол	brine
ащы тұздық	подливка; соус; острый соус	strong brine
ерітінді	раствор	solution
қышқыл (хим.)	кислота	acid
сия	чернила	ink
спирт	спирт	alcohol
ағаш спирті	древесный спирт	wood alcohol
мүсәтір спирті	нашатырный спирт	ammonia
майлы заттар	маслянистые, жировые вещества	oily, fatty substances
иісмай	крем	cream
жақпа май	мазь	ointment
далап	помада	lipstick
газ, сыйымдылықты білдіретін заттар	**предметы означающие газ, емкости**	**words related to gas and compressibility**
газ	газы	gases
сутегі	водород	hydrogen
ауа	воздух	air
түтін	дым	smoke
оттегі	кислород	oxygen
бу	пар	steam

ыстық бу	горячий пар	hot steam
күкіртті сутегі	сернистый водород	hydrogen sulphide
оттегі баллоны	кислородный баллон	oxygen balloon
газ баллоны	газовый балон	gas bottle (container)
шыны сауыт, колба	колба	glass bulb
құты, фляга	фляга	flask
жорық құтысы	походная фляга	camping jar
сандық	сундук	chest
жәшік	ящик	box
қара жәшік	черный ящик	black box
картон жәшік	картонный ящик	cardboard box
ағаш жәшік	деревянный ящик	wooden box
адамның интеллектуалдық сапасына қатысты сөздер	**интелектуальные качества человека**	**intellectual qualities of a person**
назар	внимание	attention
елестету	воображение	imagination
парасат; интеллект	интеллект	intelligence
дүниені сезіну	мироощущение	attitude
хабардарлық; білгендік	осведомленность	awareness
тапқырлық	остроумие	wit
таным	познание	cognition
ақыл-парасат; сана	разум	mind
пайым-парасат	рассудок	common sense, mind
өзін өзі тану	самопознание	self-knowledge

IX БӨЛІМ

СӘН ӘЛЕМІ	**МИР МОДЫ**	**FASHION WORLD**
киім	**одежда**	**clothes**
әйелдер киімі	женская одежда	ladie’s wear
ерлер киімі	мужская одежда	men’s wear

балалар киімі	детская одежда	children’s wear
нәресте киімі	одежда для младенцев, новорожденных	baby clothes
шомылу киімі	купальник; пляжная одежда	beachwear
спорт киімі	спортивная одежда	sport wear
ұйықтауға арналған киім	одежда для сна; пижама	sleep wear
қыстық киім	зимняя одежда	winter clothes
жаздық киім	летняя одежда	summer clothes
күнделікті киім	повседневная одежда	casual clothes
салтанатты кеште, қабылдауларда киетін киім	одежда для торжественных вечерних приёмов	formal clothes
қымбат киім	дорогая одежда	expensive clothes
арзан киім	дешевая одежда	cheap clothes
мерекелік киім	праздничная одежда	best clothes
көне, тозған киім	ветхая поношенная одежда	shabby clothes
дизайнерлік киім	дизайнерская одежда	designer clothes
қол жұмысымен тігілген киім	одежда ручной работы	hand - made clothes

баскиім	**головные уборы**	**headgear/ headdress**
бейсболка (күнқағары бар қалпақ)	бейсболка	baseball cap
берет	берет	beret
бөрік	шапка	borik- men's fur hat
дулыға	шлем	helmet
кубанка бөрік	кубанка	men's fur hat
күнқағар	козырек	visor
құлақшын	шапка-ушанка	hat with ear flaps
малақай	шапка (малахай)	a cap
орамал	платок	headscarf
сәлде	чалма	turban
сәукеле	головной убор невесты; саукеле	saykele – women's wedding hat
тақия	тюбетейка	takya – men's hat
телпек	чепчик	bonnet
үшкіл орамал	косынка	kerchief
шәлі	шаль	shawl
сыртқы киім	**верхняя одежда**	**outerwear/ overclothes**
шапан	чапан	coat
жадағай	плащ	raincoat
тон	шуба	fur coat
ішік	шуба	coat
күрте	куртка	jacket
қамзол	камзол	women's waistcoat
мамықтан жасалған сырт киім	пуховик	down jacket
қыстық пальто	зимнее пальто	winter coat
жылы пальто	теплое пальто	warm coat
шаңғы костюмі	лыжный комбинезон	snowsuit
киім, ішкиім	**одежда, белье**	**clothes, underclothes**
бешпет	жакет/пиджак	coat/jacket
жейде	рубашка	shirt
белдемше	юбка	skirt

шұлық	носки	socks
аяқкиім	**обувь**	**footwear**
бәтеңке	ботинки/туфли	shoes
етік	сапоги	boots
мәсі	мягкие кожаные сапоги без каблука	tradional boots sewed from leather, without heel
қосымша тұтыну заттары	**аксессуары**	**accessories**
галстук	галстук	tie
қол сөмке	сумочка	small bag
әмиян	кошёлек	purse
бау	шнурки	shoelaces
белбеу	ремень	belt
белдік	пояс	belt
былғары	кожа	skin
жіп	нитки	thread
ине	игла	needle
қайшы	ножницы	scissors
беторамал	носовой платок	handkerchief
қолғап	перчатки	gloves
биялай	варежки	mittens
мойынорағыш	шарф	scarf
ішкиім	нижнее бельё	underclothes
қалта	карман	pocket
қалталы	с карманами	with pockets
түйме	пуговица	button
түймелі	с пуговицами	with buttons
жағалы	с воротником	with a collar
ою-өрнек	орнамент	ornament
сән	мода	fashion
тоқыма	текстиль	textiles
мата түрлері, оны пайдалануға қатысты сөздер	**слова применяемые касательно видов тканей и использования их**	**tissue types and words refered to its usage**
мақта	хлопок	cotton
мата	ткань	tissue

киіз	войлок	felt
жүн мата	шерсть	wool
атлас	атлас	atlas
барқыт	бархат	velvet
баршын	парча	brocade
бәтес	батист	batiste
бөз	бязь	coarse calico
бүртік	букле	boucle
ватин (жылы астар)	ватин	batting
дәке	марля	gauze
жасанды жібек	вискоза	viscose
жұмсақ тері; күдері	замша	suede
жібек	шёлк	silk
кенеп	полотно	canvas
крепдешин (жұқа жібек мата)	крепдешин	crepe de chine
қыжым	плюш	plush
лавсан	лавсан	lavsan
масаты	велюр	velours
помази (түкті мақта мата)	бумазея	paper
сәтен	сатин	satin
суретті кілем	гобелен	tapestry
торғын (селдір жібек мата)	тонкий шелк	silk
шибарқыт	вельвет	velveteen
шілтер	кружева	laces
шыт	ситец	chintz
шашақ	бахрома	fringe
кесте	вышивка	embroidery
жең бүкпесі	манжет	cuffs
домалақ шашақ	помпон	pompon
сәнгер	модельер	fashion designer
қазақы	казахский(ая, ое, ие)	kazakh
әшекей бұйым	ювелирные изделия	jewelry
сәндік	наряд, украшение	outfit
себеп	причина	cause
жетерлік	достаточно	in sufficient

қатысушы	участник	participant
шығарушы	изготовитель	manufacturer
табысты	успешный	successful
брендті	брендовый	branded
өзгеріс	изменение	change
иегер, иесі	владелец	owner
қазақи рух	казахский дух	the Kazakh spirit
кәдімгі	обыкновенный; обычный	ordinary
топтама	коллекция	collection
сіңу	впитываться; всасываться	soak in
өлшем	размер	the size
ырым	примета	sign
талғампаз	разборчивый; привередливый	legible
тігу	шить	sew
сәнді киіну	модно одеваться	to wear trendy clothes
келістіре кию	одеваться по вкусу	to have taste in clothing
сезіну	чувствовать, почувствовать	feel
сәндеу	украшать	decorate
қадам басу	шагать	step
әлемге таныту	представлять на весь мир	present to the world
желбегей жамылу	накинуть на себя	thrown on
құпия ұстау	держать в секрете	keep a secret
жалығып кету	утомиться; скучать; скука	to get bored
ақсүйек	аристократ	aristocrat
жарқын	яркий	bright
көрсетілім	трансляция; показ	broadcast
екпінді	порывистый; сильный; стремительный	strong; impetuous
көзге түсу	попадаться в глаза	come across in the eye
көзі шалу	замечать	notice
қайта оралу	возвращаться вновь, заново	come back again
жалғасын табу	найти продолжение	find a sequel
жүріс-тұрыс	поведение	behavior
жарасымды	подходящий; ладный; к лицу *(о наряде)*	suitable

синтетикалық киім	синтетическая одежда	synthetic clothing
өзгеріс әкелу	внести изменение	lead to change
елеулі	значительный; существенный	significant
қатысы бар	имеет отношение (к ...)	relates to
бірте-бірте	постепенно	gradually
сәтті	успешно, успешный	successfully
шыдамдылық	терпение	patience
жылдам жүру	ходить быстро	walk fast
баяу жүру	ходить медленно	walk slowly
қолға алу	взять в руки	pick up
қолма-қол төлеу	платить наличными	pay in cash
танымдылық	познавательность	popularity
заман ағымы	поток времени	time flow
қызмет түрі	вид деятельности	kind of activity
жүгіну	обращение	recourse
киіп көру	примерить	try on
кербездік	элегантность	elegance
құмарту	пристраститься; увлекаться	get addicted to
айқындау; анықтау	выяснение; определение; уточнение	ascertaining
Жақсылыққа киіңіз! Киіміңіз үстіңізде тозсын!	Носите на здоровье! Носите с удовольствием!	Wear with pleasure!

зергерлік бұйымдар	**ювелирные изделия**	**jewelry**
сақина	кольцо	ring
сырға	серьги	earrings
алқа	колье	necklace
білезік	браслет	a bracelet
әшекей	украшения	decorating
сәнді түйреуіш	брошка	brooch
моншақ	бусы	beads
веер, желпуіш	веер	fan
жеңілгек	запонка	stud
мойыналқа	кулон	pendant

түстер	цвета	colors
ақ	белый	white
аппақ	белоснежный	snow-white
қап-қара	чёрный-пречёрный	very black
жасыл	зелёный	green
көгілдір	голубой	light-blue
көк	синий	blue
қара	черный	black
қоңыр	коричневый	brown
қызыл	красный	red
сары	жёлтый	yellow
сұр	серый	grey

X БӨЛІМ

ТАҒАМ	ЕДА	FOOD
азық-түлік	продукты питания	food
тәбет	аппетит	appetite
ас мәзірі	меню	menu
тағам	блюдо	dish
таба нан	лепёшка	flat cake
бауырсақ	баурсаки	baursak
қамыр	тесто	dough
құймақ	оладьи; блины	fritters, pancakes
бәліш	пирог	pie
май	масло	butter
қаймақ	сметана	sour cream
ірімшік	сыр	cheese
сүзбе	творог	cottage cheese
жұмыртқа	яйцо	egg
ет	мясо	meat
қазы, қарта, жал-жая	казы, карта, жал-жая	kazyi, karta, zhal-zhaya
шұжық	колбаса	sausage

палау	плов	plov
күріш	рис	rice
сорпа	бульон	broth
жалбыз	мята	mint
бұрыш	перец	pepper
тұз	соль	salt
қыша	горчица	mustard
күнжіт	кунжут	sesame
көгөніс	**овощи**	**vegetable**
қырыққабат	капуста	cabbage
сарымсақ	чеснок	garlic
қияр	огурец	cucumber
қызанақ	помидор	tomoto
қауын	дыня	melon
қарбыз	арбуз	water melon
шалғам	редиска	radish
қызылша	свекла	beet
асқабақ	тыква	pumpkin

жеміс-жидек	фрукты и ягоды	fruit and berry
бүлдірген	земляника	strawberries
жүзім	виноград	grapes
қаражидек	черника	blueberry
қарақат	смородина	currant
қараөрік	слива	plum
таңқурай	малина	raspberry
қышқыл	кислый (ая, ое, ые)	sour
ащы	горький (ая, ое, ие)	bitter
қатты	твёрдый (ая, ое, ые)	solid
жұмсақ	мягкий (ая, ое, ие)	soft

тәттілер	сладости	tasty
қант	сахар	sugar
бал	мёд	honey
балмұздақ	мороженое	ice cream
кәмпит	конфеты	candy
тосап	варенье	jam
жент	жент	zhent

сусын	напиток	drink
қымыз	кумыс (кисломолочный напиток из кобыльего молока)	kymyz (national drink permented from mare's milk)
шұбат	шубат (напиток из верблюжьего молока)	shubat (national drink from female camel's milk)
шырын	сок	juice
шарап	вино	wine
бір қайнатым	заварка	boil
шәрбәт (жеміс шырыны)	сироп	sirup
майлы айран	ряженка	buttermilk
қатық, ұйыған сүт	простокваша	curdled milk
сыра	пиво	beer
кілегей	сливки	cream
майлы	жирный	fat
пайдалы	полезный	useful

арзан	дешёвый	cheap
қымбат	дорогой	expensive
қуырылған	жареный	fried
қайнатылған	кипячёный	boiled
буға піскен	приготовленный на пару	steamed

ыдыс	**посуда**	**dishes**
асүй	кухня	kitchen
елеуіш	сито	sieve
қазан	кастрюля; котёл	saucepan, pan
майлық	салфетка	napkin
ожау	поварёшка	serving spoon
оқтау	скалка	rolling pin
таба	сковорода	frying pan
табақ	блюдо	dish, plate
шайқасық	чайная ложка	tea spoon
шанышқы	вилка	fork
шыныаяқ	чашка	cup
сатылым	распродажа	sale
жеңілдік	скидка	a discount
пайыз	процент	percent
сауда	торговля	trade
ақша	деньги	money
баға	цена, оценка	price
төлеу	платить	to pay
қарыз	долг	debt
келі	килограмм	kilogram

тағам құрамына қатысты ұғымдар	**понятия, касательно состава еды**	**words refered to dish ingredients**
балғындық	свежесть; сочность	freshness
бағаламау	недооценивать	underestimate
бас тарту	отказ	renouncement
дұрыс тамақтану	правильное питание	proper nutrition
бұзылу	портиться; разлагаться	spoil
газдалған су	газированная вода	sparkling water
жақсарту	улучшать	improve
жапсырма	наклейка, нашивка	sticker

жапсырмалы	клеящийся (самоклеящийся)	sticky
жасыру	прятать; скрывать	hide
жегізу	кормить; давать есть	to feed
жергілікті	местный	local
жеткіліксіз	недостаточный	lack
жұмсару	смягчаться	soften
жүйке жүйесі	нервная система	nervous system
жігерлендіруші күш	вдохновляющая сила	inspirational force
зақымдану	повреждение	damage
кері әсерін тигізу	обратная реакция	bad influence
көмекке зәру	нуждающийся в помощи	needy
көмірсу	углевод	carbohydrate
көңіл көтеру	развлекаться	amuse oneself
көңіл-күйі көтерілу	поднимать настроение; ободрять	cheer up
қабыну	воспаление	inflammation
қағида	принцип	principle
қайсыбір	некоторый; иной; другой	some
қалыпты жағдай	нормальное условие	normal condition
қарбалас	суета; суматоха; спешка	rush
қартаю	стареть; стариться	get old
қатаю	затвердевать	cobble
қауіпсіз	безопасно	safely
қиынға соғу	осложняться *(о деле)*; встретить препятствие	meet an obstacle
құлшыныс	рвение	zeal
құрамы	состав	composition
мезгілінен бұрын	преждевременно	prematurely
минералды дәрі	минеральное лекарство	mineral remedy
минералды тұз	минеральная соль	mineral salt
мұздатылған жеміс	замороженные фрукты	frozen fruit
мінез-құлқы өзгеру	поведенческие изменения	behavioral changes
несеп жолы	мочеточник; мочеиспускательный канал	ureter

несібе	благо *(предназначенное тебе)*; доля; судьба; участь	unhealthy
нығаю	укрепление; усиление	strengthening
өзгеріске ұшырау	изменяться	change
өсіру	растить; выращивать, увеличивать	raise
реттеу	регулирование	regulation
салауатты өмір сүру	вести здоровый образ жизни	lead a healthy lifestyle
салауатты тамақтану	здоровое питание	healthy eating
семіздік	жирность; полнота	fat content
сергек жүру	ходить бодро	walk cheerfully
сүтті коктейль	молочный коктейль	milk shake
сілекей қабығы	оболочка слюны	saliva shell
табиғи өнім	натуральный продукт	natural product
тамақтану режимі	режим питания	diet
таңбалау	маркировка, делать метку	label
тәуелді болу	зависеть	depend
тез айығып кету	быстрое выздоровление	fast recovery
тез дайын болатын тағамдар	продукты (пища) быстрого приготовления	fast food
теңіз өнімдері	морепродукты	seafood
тойып жеу	наедаться (досыто)	overeat
тыңайтқыш	удобрение	fertilizer
тіл үйіру	быть вкусным *(о пище)*; язык проглотишь *(букв. язык крутить)*	be delicious
ұйқы безі	поджелудочная железа	pancreas
ұйықтар алдында	перед сном	before bedtime
ұсынушы	предъявитель	bearer
ұшырау	подвергаться	be subjected to
химиялық қоспа	химические добавки	chemical additives
шектен тыс	чрезмерное	excessive
шөлін қандыру	утолять жажду	quench somebody's thirst
шіру	гнить	rot

XI БӨЛІМ

БІЛІМ	ОБРАЗОВАНИЕ	EDUCATION
білім беру	образование	education
шәкірт	последователь; ученик	follower, apprentice
пән	предмет	subject
сызу	черчение	drawing
тыныштық	тишина	silence
дәріс	лекция	lecture
қосу	сложить; складывать	to add, to put
алу	вычесть	to subtract
көбейту	умножить	to increase
бөлу	делить	to divide
шақырым	километр	kilometer
биіктік	высота	height
ені	ширина	width
үшбұрыш	треугольник	triangle
төртбұрыш	четырёхугольник	quadrangle
шаршы	квадрат	square
бөлшек	часть	part
ғылым	наука	science
сынақ	зачёт	offset
емтихан	экзамен	examination
жабу	закрывать	close
жасау	делать	do
әсер ету	влиять	to influence
ұсыну	предлагать	to offer
қабілет	способность	ability
сөйленіс, сөйлеу ерекшеліктері	говор; артикуляция; произношение	talk
сұхбат, диалог	диалог	dialog
мақам, дикция	дикция	diction
жақсы дикция	хорошая дикция	good diction
кірме сөз	заимствованое слово	borrowings, loan words
дауыс ырғағы	интонация	intonation
қазақ жазуы	казахская писменность	the Kazakh writing

қарапайым тіл, тұрмыстық тіл	просторечие	vernacular
әліппе	азбука	ABC
әліпби	алфавит	alphabet
дәйекше, апостроф	апостроф	apostrophe
қанат белгісі	галочка	check mark
кесте	график; таблица	schedule
таңба	гриф	vulture
белгі	знак	sign
иеорглиф	иероглиф	hieroglyph
есім	имя	name
инициалы (аты-жөнінің бірінші әріптері)	инициалы	initials
қолтаңба, қол қою	подпись	signature
дұрыс жазу ережесі	правописание	spelling
айтарлықтай	существенно	substantially
алаңдаушылық білдіру	выражение беспокойства	expressions of anxienty
артық көру	считать излишним; считать лучшим	consider the best
ауылдық жер	сельская местность	countryside
әлеуметтік көмек	социальная помощь	social help
бейімдеу орталығы	адаптационный центр	adaptation center

білім ордасы	учебное заведение	educational institution
білім ісі	дело образования	case of education
білімді ұрпақ	образованное поколение	educated generation
грант иесі	обладатель гранта	grant holder
ғылыми мақала	научная статья	research article
дене бітімі	телосложение	body type
жадында ұстау	запомнить	remember
жазба әдебиеті	письменная литература	written literature
жалпы орта білім	общее среднее образование	general secondary education
жалпы саны	общее количество	total
жаңашыл педагог	педагог-новатор	pedagogue-innovator
жаратылу	создание	creature
жариялау	публиковать	publish
жарқын болашақ	светлое будущее	bright future
жоғары көрсеткіш	высокий показатель	high rate
жол ашу	открыть дорогу	open the road
жүйрік	быстрый	fast
заңтану	юриспруденция	jurisprudence
зерттеуші	исследователь	researcher
игеру	осваивать; овладевать; справляться	cope

иелену	владение	proficiency
кедергі	препятствие; преграда; помеха	let
кепілдік	гарантия	guarantee
күнкөріс деңгейі	прожиточный минимум	living wage
қазақ даласы	казахские степи	the Kazakh steppes
қазақ зиялылары	казахская интеллигенция	the Kazakh intelligentsia
қалану	складываться; быть сложенным; основываться	develop, set in motion
қамқорлық	опека	guardianship
қатысу	участие	participation
қолданбалы	прикладной	applied
құрастырушы	составитель	originator
құрмет көрсету	оказывать честь; отдавать дань	give the honor
мәре-сәре болу	радоваться	rejoice
мектеп бітіру	заканчивать школу	finish school
мемлекеттік	государственный	state
міндетті	обязанный	indebted
нәтижелі	плодотворный; эффективный	effective
негізгі	основные	basic
ойдағыдай	как следует; как полагается	as expected
ойлау қабілеті	способность мыслить	ability to think
оқу мерзімі	срок обучения	training period
орта білім	среднее образование	secondary education
орташа табыс	средний доход	average income
өнерсүйгіш	любитель искусства	art lover
пәнаралық	междисциплинарный	inderdisciplinary
профессорлық-оқытушылық құрам	профессорско-преподавательский состав	faculty
саты	ступень	stage
сенімін жоғалтпау	не терять доверие	do not lose confidence
табылу	обнаружение	detection
табысты тапсыру	успешная сдача	successful delivery
талғам	вкус	taste

тәмамдау	завершать; заканчивать	complete
тәрбиеленуші	воспитанник	pupil
тіл мәдениеті	языковая культура	language culture
ұран	лозунг	slogan
ұрыспау	не ругать	do not argue
ұстаздық ету	наставлять; поучать	admonish, to be a mentor
үй тапсырмасы	домашнее задание	homework
шеберлік	мастерство	craftsmanship
шектеулі	ограниченный	limited
шешендік өнер	ораторское искусство	oratory
іргелі	фундаментальный	fundamental
білік-дағды	навык	skill
үлгермеушілік	неуспеваемость	underachievement
үлгерім	успеваемость	academic performance
сандар	**цифры**	**numeral**
бірінші	первый	the first
біреу	один	one
нөмір	номер	number
жартысы	половина	half
аз	мало	small/little
көп	много	many/ a lot of
біраз	немного	little
мөлшер, шама	размер	the size
көлем	объём	volume
деңгей	уровень	level
үлес	доля	proportion
молшылық	изобилие	abundance
ондаған	десятки	dozens
жүздеген	сотни	hundreds
он-оннан	по десять; десятками	ten to ten
мыңдаған	тысячи	thousands
онша емес	не очень-то	less
едәуір	значительный	considerable

XII БӨЛІМ

РЕСМИ ІС ҚАҒАЗДАР	ОФИЦИАЛЬНЫЕ ДОКУМЕНТЫ	DOCUMENTATION
жұмыс	работа	work
уақыт	время	time
жұмыс күні	рабочий день	working day
жұмыс кестесі	график работы	timetable, schedule

демалыс	отдых	rest
еңбек	труд	work
еңбек демалысы	трудовой отпуск	work leave
бөлім	отдел	department
кездесу	встреча, встречаться	meeting
қабылдау	приём, принимать	reception, employ
пайдалану	применять	apply
жиналыс	собрание, совещание	meeting

ауызша	устный	oral
жазбаша	письменный	written
сипаттау	описание	description
қысқаша	краткий	short
күнтізбе	календарь	calendar
өтініш	заявление	application
ұйым	организация	organization
мекеме	учреждение	agency
жекеменшік	частный	private
тапсырыс	заказ	order
басшы	руководитель	leader
мырза	господин	mister
ханым	госпожа	madam
есеп	отчёт	report
керек, қажет	надо (нужно)	need
тиіс	должен	have to, must
мүмкін	возможно	maybe
өмірбаян	**автобиография**	**autobiography**
түйіндеме	резюме	summary
өтіл	стаж	work experience
көп тіл білуші	полиглот	polyglot
талдамашы	аналитик	analyst
сарапшы	эксперт	expert
парасатты	интеллектуально развитый	intellectually developed
білімдар	эрудит	scholar
скептик (күдікшіл, еш нәрсеге сенбеуші)	скептик	skeptic
құзырет	компетенция	competence
жұмысқа тұру	приступать к работе	to get to work
жоғары білім	высшее образование	the higher education
отбасы жағдайы	семейное положение	marital status
қызмет істеу	работать	to work
қосымша	дополнительный	additional
тәжірибе	опыт	experience
кезінде	во время	during
алғыс хат	благодарственное письмо	letter of thanks

қолтаңба, жеке қолы	подпись	signature
әскери міндет	военная обязанность	military affiliation
еркін форма	свободная форма	free-form
ресми құжат	официальный документ	official document
жеке іс парағы	личный листок	personal leaf
еңбек кітапшасы	трудовая книжка	work pocketbook
біліктілік	квалификация	qualification
ғылыми дәреже	учёная степень	academic degree
ғылыми еңбек	научный труд	research work
лауазымдық нұсқаулық	должностные инструкции	duty regulations
қабылдану	быть принятым	to be accepted
босатылу	быть уволенным	to be dismissed
кезекті еңбек демалысы	очередной трудовой отпуск	another labor holiday
берілген күні	дата выдачи	date of issue
жарияланған күн	дата публикации	publication date
келісімшарт	договор	contract
құжатайналымы	документооборот	document flow
айлық, жалақы	заработная плата	salary
сыйақы	премия	award
үстемеақы	надбавка	extra charge
өз еркімен	по собственному желанию	at own will
кезектен тыс демалыс	внеочередной отпуск	extraordinary holiday
мәселені шешу	решить проблему	to solve a problem
іссапар	командировка	business trip
бала күтімі	уход за ребенком	care of the child
әрекет, процестерге қатысты	**по отношению к какому-либо процессу, действию**	**in relation to any process, action**
басқарма	управление	board
орынбасар	заместитель	deputy
өкілетті орган	уполномоченный орган	authorized body
марапаттау	награждать	to award
сөгіс	выговор	reprimand
ескерту	замечание	remark
еңбек тәртібі	трудовая дисциплина	labor discipline
жеке еңбек шарты	индивидуальный трудовой договор	employment contract

бұйрық шығару	издать приказ	to issue the order
қамтамасыз ету	обеспечить	to provide
жүктелу	возложить	to assign
төлену	произвести оплату	to do payment
бекіту	утвердить	to approve
жою	анулировать	to cancel
қалу	оставаться	to remain
ұстап қалу	удержать	to hold
дана	экземпляр	copy
жоспар	план	plan
жауапты	ответственный	responsible
тізім	список	list
несие алу	брать кредит	to take the credit
айырбастау	обменять	to exchange
құжатты куәландыру	заверять документ	to certify the document
адамдардың мазасын алу	мешать окружающим	to disturb people around
рәсімдеу	оформлять	to make out/ draw up
жағымды	положительный	positive
жарнама	реклама	advertizing
қайтадан	снова, заново, опять	again, anew
нақты	конкретный	concrete
дәл	точный	exact
одан басқа	кроме того	besides/apart from
өз бетімен	самостоятельно	independently
озық	передовой	main
ортақ	единый	unified
ереже	положение, правило	provision, rule
заңды тұлға	юридическое лицо	legal entity
жеке тұлға	физическое лицо	individual/person
құпия	секрет, тайна	secret
бөтен адам	постороний человек	stranger
арнайы	специальный	special
айналым	оборот	circulation of money
пайда	прибыль	profit
шығын	расходы	expenses

бюджеттен тыс	внебюджетный	extrabudgetary expenditures
сенімхат	доверенность	power of attorney
нотариалды расталған	нотариально заверенная	notary certified
әрекет	попытка	attempt
сенім білдіруші	доверитель	principal
толық мәлімет	полная информация	full information
мөр	печать	printing
қаржылық құжат	финансовый документ	financial document
құқылы	имеет право	has the right to
растау	подтверждение	the confirmation
өкілдік ету	представительство	representation
мүлік	имущество	property
келісім	соглашение	agreement
дәлелді себеп	уважительная причина	a respectful reason
атқара алмау	невыполнение	non-fulfillment
зейнетақы	пенсия	pension
ақша аудару	денежные переводы	money transfers
үй ауыстыру	замена дома	replacement of accommodation
сенімді өкіл	надежный представитель	reliable representative
кәсіпкерлік	предпринимательство	business, entrepreneuship
есепшот	счеты	account
кадрлық қызмет	кадровая служба	personnel service human resourses
жалдау	аренда	lease
тексеру	осмотр	inspection
сенім арту	оказать доверие	give credence to
арыз	жалоба	a complaint
хаттама	протокол	protocol
еңбек келісімі	трудовое соглашение	contract of emloyment
мінездеме	характеристика	characteristic
қызметтік хат	служебное письмо	business letter
жарғы	указ	ordinance
қаулы	постановление	decree
алқалық	коллегиальный	collegial

өкім	приговор	sentence
лауазым	должность	post
мәміле	согласование; соглашение	agreement
шарт	договор	contract
тоқтату	прекращение	termination
еңбек дауы	трудовой спор	labor dispute
өзгеріс енгізу	внести изменения	make changes
тармағы	пункт	paragraph
ұзарту	продлить	extend
созу	тянуть	to pull
құқықтық	правовой	legal
заңды күші бар	имеет силу закона	has the force of law
қызметтік міндет	служебная обязанность	duty
шартты атау	условное название	conventional name
сипат	свойство	property
біліктілік дәреже	квалификация	qualification
мағлұмат	информация	information
ерекше жағдай	особый случай	a special case
қайта қарау	пересмотреть	review
мұқият	тщательно	carefully
жұмыс беруші	работодатель	employer
жазбаша түрде	в письменной форме	in writing
дер кезінде	своевременно	in a timely manner
белгісіз	неизвестный	unknown
белгілі	известный; определенный	certain
материалдық көтермелеу	материальный стимул	material incentives
безендіру жұмысы	отделочные работы	decoration work
міндеттену	взять обязательство	commitment
туу туралы куәлік	свидетельство о рождении	birth cartificate
ұйым жетекшісі	руководитель организации	head of the organization
еңбек қауіпсіздігі	безопасность труда	occupational safety
еңбекақы	оплата труда	salary
ақысыз еңбек демалысы	неоплачиваемый отпуск	free paid leave
жауапкершілігі шектеулі серіктестік	товарищество с ограниченной ответственностью	Limited Liability Partnership
тіркеу	регистрация	registation

тұрғылықты жері	место постоянного жительства	place of residence
шартты бұзу	расторжение договора	termination of an agreement
сөзді бастауға қатысты тілдік құралдар	**языковые средства связи**	**language communication**
меніңше	по-моему	in my opinion
менің ойымша	по-моему мнению	in my opinion
біріншіден	во-первых	first of all
екіншіден	во-вторых	secondly
біздіңше	по-нашему	as we think
сөз басында айтқанымдай	как было упомянуто в начале	As I have at the beginning of my speech
ойын, пікірін айту үшін пайдаланылатын тілдік құралдар	**языковые средства для высказывания мысли, точки зрения**	**linguistic means used to show someone's opinion**
сондай-ақ,	а также	also
дегенмен	все-таки, не смотря на	however
ал	однако	but
әйтсе де	тем не менее	nevertheless
алайда	но	but, only
шынын айтқанда	по правде	as a matter of fact/in truth
турасына көшсек	по сути дела	saying straight up
қысқасын айтқанда	короче говоря	Saying in brief, in short
талдай келе	проанализировав	having analyzed
жалпы айтқанда	в общем	generally speaking
дей тұрғанмен	тем не менее	nevertheless
афоризмдерді, нақылдарды пайдаланып айту үшін қажетті тілдік құралдар	**языковые средства для использования в речи афоризмы, изречения**	**linguistic means used with aphorisms, quotations**
Елбасы айтқандай	как отметил Президент	as the President noted
әкемнің айтуынша	как говорил мой отец	as my father said
бабаларымыз айтпақшы	по словам наших предков	according to our ancestors
ойын, пікірін салыстыру үшін пайдаланатын байланыстырушы тілдік құралдар	**связывающие языковые средства для сравнения мысли, точки зрения**	**linking words used to express opinion and compare ideas**

салыстыра қарағанда	если сравнить	comparing with
бұрынғыға қарағанда	по сравнению с прошлым, предыдущим	comparing with the past
адамның эмоциясын бағалауды білдіретін тілдік құралдар	**языковые средства, позволяющие оценить эмоциональное состояние человека**	**language patterns expressing emotions**
бақытыма қарай	к моему счастью	fortunately
өкінішке орай	к сожалению	unfortunately
шындығын айтқанда	по правде говоря	honestly
ойды, пікірді қорытындылау үшін пайдаланылатын байланыстырушы тілдік құралдар	**связывающие языковые средства для подитоживания мысли, точки зрения**	**linking words used to conclude the opinion**
қорытындылай келе	в заключении	in conclusion
ойымды жинақтайтын болсам	подводя итоги сказанного	finally
ойымды жинақтай келе айтарым	таким образом	in summary

ПАЙДАЛАНЫЛҒАН ӘДЕБИЕТТЕР

1. Андрюшина Н.П., Афанасьева И.Н., Битехтина Г.А., КлобуковаЛ.П. Лексический минимум II сертификационного уровня компонент системы тестирования по РКИ, Доклады и сообщения. ЦМО МГУ им. М.В. Ломоносова. – 2005.
2. Аяпова Ж.М., Арынов Е.М. Іскер адамның орысша-қазақша экономикалық түсіндірме сөздігі. – Алматы, 1993.
3. Әлісжанов С. Қазақ терминологиясы: теория және тәжірибе. – Астана, 2005. – 112 б.
4. Баймахан Т.М. Английские пословицы и поговорки и их эквиваленты в русском и английском языках. – Туркестан, 2006.
5. Бекбаев Қ. Үлкен қазақша-орысша/Орысша-қазақша сөздік. – Алматы, 1999.
6. Булыко А.Н. Современный словарь иностранных слов. – М., 2005.
7. Жалпы білім берудегі қазақ тілінің жиілік сөздігі / Жалпы ред. басқарғандар: Қажыбек Е.З., Фазылжанова А.М. – Алматы: Дәуір, 2016. – 1472 бет.
8. Жанпейісова Ұ.А., Мауленова Х.К. Қазақша-орысша тақырыптық сөздік. – Алматы, 1997.
9. Кеңесбаев І. Фразеологиялық сөздік. – Алматы: «Арыс», 2007. - 800 бет.
10. Күзекова З.С., Тұяқбаев Т. Қазақша-орысша, орысша-қазақша дипломатиялық сөздік. – Астана: Елорда, 1998.
11. «Қазақ тілі. Оқулық. Орта деңгей»/Г.Қ. Досмамбетова, А.К. Балабеков, А.Т. Бозбаева-Хунг, Ә.Ж. Хазимова, Б.О. Салыхова Астана: Ұлттық тестілеу орталығы, 2017, Екінші басылым – 340 бет.
12. Қазақ грамматикасы. Фонетика, сөзжасам, морфология, синтаксис. – Астана, 2002. – 784 бет.
13. Қазақ тілі. Энциклопедия. – Алматы,1998. - 509 бет.
14. Қазақ тілін оқытуға арналған бірүлгі бағдарлама. – Астана, 2016. – 83 бет.
15. Қазақ тілін орта деңгейде меңгерудің тақырыптық лексикалық минимумы. – Астана, 2011. – 66 бет.
16. Қазақ тілінің синонимдер сөздігі / Құраст.: С. Бизақов, Ә. Болғанбаев, Ш.Дәулетқұлов. – Алматы: «Арыс», 2005. – 720 б.
17. Қазақ тілінің түсіндірме сөздігі. – Алматы, 2008. - 968 бет.
18. Қазақтың мақал-мәтелдері / Құраст.: М.Қ. Рахметова. – Алматы, «Көшпенділер», 2007. - 240 бет.
19. Қайдар Ә. Бір мың әсерлі де бейнелі оралым (этнолингвистикалық түсініктеме берілген қазақша-орысша сөздік). – Астана: ТОО «Білге», 2003. – 368 бет.
20. Қайдар Ә. Халық даналығы (қазақ мақал-мәтелдерінің түсіндірме сөздігі және зерттеу). – Алматы: «Тоғанай Т», 2004. – 560 б.
21. ҚР СТ 1926 – 2015 Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Қарапайым деңгей. Жалпы меңгеру. – Астана, 2015. – 36 бет.
22. ҚР СТ 1928 – 2015 Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Базалық деңгей. Жалпы меңгеру. – Астана, 2015. – 38 бет.
23. ҚР СТ 1929 – 2015 Қазақ тілін меңгерудің коммуникативтік тілдік құзыреттіліктері. Орта деңгей. Жалпы меңгеру. – Астана, 2015. – 42 бет.

24. Маманов Ы. Қазақ тіл білімінің мәселелері. – Алматы: «Арыс», 2007. - 488 бет.
25. Морковкин В.В. Идеографические словари. – М: МГУ, 1970.
26. Орфографиялық сөздік. Алтыншы басылым / Құраст.: Н. Уәли, Қ. Күдеринова, А. Фазылжанова, Ж. Исаева, Н. Әміржанова, А. Әмірбекова. – Алматы: «Дәуір» баспасы, 2013. – 720 б.
27. Орысша-қазақша сөздік, Н.Т. Сауранбаев редакциясымен. – Алматы, 1954.
28. Русско-английский дипломатический словарь, под. ред. Журавченко. – М., 2001.
29. Смағұлова Г. Мағыналас фразеологизмдер сөздігі. – Алматы: «Сөздік-Словарь» баспасы, 2002. – 192 б.
30. Сүлейменова Э.Д., Алдашева А.М., Аканова Д.Х., Алдаш Ж.Б. Ресми-іскери тіл: қазақша-орысша тіркесімдер сөздігі. – Алматы, 2005.
31. Сыздық Р. Қазақ тілінің анықтағышы. – Астана: «Елорда», 2000. - 532 бет.

Редакциялаған:

Н. Тоғызбай

Корректор:

Н. Тоғызбай

Көркемдеуші дизайнер:

С. Тлемисов

Басуға 26.11.2018 ж. қол қойылды.
Пішімі 60x90 1/8 .Офсеттік басылым. Шартты б.т. 12.5
Таралымы 1000 дана. Тапсырыс №1
«Palitra Press» ЖШС-нде басылды.
050000, Алматы қаласы, Л.Хамиди көшесі,4а